

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΒΙΩΣΙΜΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ, ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ
ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ»

«ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΚΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ ΤΩΝ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ: ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ ΣΤΗΝ Ε.Ε.»

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΧΑΜΠΕΡΗ ΜΑΡΙΑ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΠΕΡΣΑΚΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

ΛΑΡΙΣΑ, ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2025

Υπεύθυνη δήλωση

Βεβαιώνω ότι είμαι συγγραφέας αυτής της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας και ότι κάθε βοήθεια την οποία είχα για την προετοιμασία της, είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται στην μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία. Επίσης έχω αναφέρει τις όποιες πηγές από τις οποίες έκανα χρήση δεδομένων, ιδεών ή λέξεων, είτε αυτές αναφέρονται ακριβώς είτε παραφρασμένες. Επίσης βεβαιώνω ότι αυτή η πτυχιακή εργασία προετοιμάστηκε από εμένα προσωπικά ειδικά για τις απαιτήσεις του Π.Μ.Σ. «Βιώσιμη Λογιστική, Χρηματοοικονομική και Διακυβέρνηση», του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής, Λάρισα, [Δεκέμβριος,2024].

Περιεχόμενα

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1ο	5
Εισαγωγή	5
1.1 Σκοπός της Μελέτης	5
1.2 Σημασία του Θέματος	5
1.3 Μεθοδολογία και Προσέγγιση.....	5
1.4 Δομή της Εργασίας.....	7
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2ο	8
Θεωρητικό Πλαίσιο	8
2.1 Ορισμός και Σημασία του Εσωτερικού Ελέγχου	8
2.2 Ορισμός και Σημασία του Εξωτερικού Ελέγχου	9
2.3 Περιβαλλοντική Διαφάνεια: Ορισμός και Κατηγοριοποίηση.....	9
2.4 Θεωρίες και Μοντέλα Περιβαλλοντικής Διαφάνειας	10
Νομοθετικό Πλαίσιο στην Ε.Ε.....	11
3.1 Ευρωπαϊκή Νομοθεσία για τον Εσωτερικό και Εξωτερικό Έλεγχο.....	11
3.2 Οδηγίες και Κανονισμοί σχετικά με την Περιβαλλοντική Διαφάνεια.....	13
3.3 Ρόλος των Ευρωπαϊκών Θεσμών στην Εφαρμογή και Εποπτεία	15
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4ο	18
Εσωτερικός Έλεγχος και Περιβαλλοντική Διαφάνεια	18
4.1 Σχέση Εσωτερικού Ελέγχου με την Περιβαλλοντική Διαφάνεια.....	18
4.2 Συστήματα Εσωτερικού Ελέγχου και Περιβαλλοντική Πληροφόρηση.....	19
4.3 Μελέτη Περίπτωσης: Καλές Πρακτικές στην Ε.Ε	21
Εξωτερικός Έλεγχος και Περιβαλλοντική Διαφάνεια	23
5.1 Σχέση Εξωτερικού Ελέγχου με την Περιβαλλοντική Διαφάνεια	23
5.2 Ρόλος των Εξωτερικών Ελεγκτικών Φορέων.....	25
5.3 Ανεξαρτησία και Αξιοπιστία Εξωτερικών Ελέγχων	26
5.4 Μελέτη Περίπτωσης: Εφαρμογές και Αποτελέσματα στην Ε.Ε.....	28
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6ο	33
Συνδυασμένη Προσέγγιση Εσωτερικού και Εξωτερικού Ελέγχου	33
6.1 Ολιστική Προσέγγιση για τη Βελτίωση της Περιβαλλοντικής Διαφάνειας.....	33
6.2 Συνεργασία Εσωτερικών και Εξωτερικών Φορέων Ελέγχου	35
6.3 Προκλήσεις και Ευκαιρίες	36
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7ο	39
Μελέτη Περίπτωσης στην Ε.Ε.....	39

7.1 Επιλογή και Περιγραφή της Μελέτης Περίπτωσης.....	39
7.2 Ανάλυση των Αποτελεσμάτων Εσωτερικού και Εξωτερικού Ελέγχου	40
7.3 Εκτίμηση της Περιβαλλοντικής Διαφάνειας	42
7.4 Συμπεράσματα από τη Μελέτη Περίπτωσης.....	43
Συμπεράσματα και Συστάσεις	47
Βιβλιογραφία	52

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1ο

Εισαγωγή

1.1 Σκοπός της Μελέτης

Στόχος της παρούσας έρευνας είναι να προσδιοριστεί ο ρόλος και η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού και εξωτερικού ελέγχου στην αύξηση της διαφάνειας του περιβάλλοντος σε εταιρικό επίπεδο, λαμβάνοντας υπόψη τις χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ). Αυτή η έρευνα επιδιώκει να εξετάσει το ρόλο που διαδραματίζουν οι ελεγκτικοί μηχανισμοί στην προώθηση της αναφοράς και διαχείρισης περιβαλλοντικών πληροφοριών με σκοπό τη βελτίωση της εταιρικής λογοδοσίας και βιωσιμότητας. Έτσι, στόχος αυτής της έρευνας είναι να προσδιορίσει τις δυνατότητες και τα πιθανά ζητήματα που μπορεί να προκύψουν σχετικά με την καλύτερη εφαρμογή της περιβαλλοντικής διαφάνειας στο πλαίσιο της ΕΕ μέσω της μεθόδου της μελέτης περίπτωσης (Jacoby et al., 2019).

1.2 Σημασία του Θέματος

Η διαφάνεια στη σημερινή κοινωνία είναι ένα στοιχείο που έχει αναδειχθεί ότι διαδραματίζει πολύ κρίσιμο ρόλο στην παγκόσμια οικονομία, ιδίως λόγω της πίεσης που ασκούν οι ενδιαφερόμενοι φορείς στις εταιρείες και τους οργανισμούς να δώσουν έναν απολογισμό του τρόπου με τον οποίο επηρεάζουν το περιβάλλον. Στην ΕΕ, υπάρχουν νομικά πρότυπα και μέτρα προκειμένου οι οργανισμοί να αποκαλύπτουν πληροφορίες σχετικά με την περιβαλλοντική απόδοση. Ο εσωτερικός και ο εξωτερικός έλεγχος διαδραματίζει ουσιαστικό ρόλο στην επικύρωση τέτοιων πληροφοριών καθώς και στον έλεγχο του κατά πόσον οι οργανισμοί τηρούν καθορισμένα πρότυπα για το θέμα. Το θέμα αυτό είναι σημαντικό για την ενίσχυση της εταιρικής διακυβέρνησης και για την ανάπτυξη της βιώσιμης (Sun et al., 2010).

1.3 Μεθοδολογία και Προσέγγιση

Η μεθοδολογία αυτής της μελέτης βασίζεται σε μια ποιοτική προσέγγιση, συνδυάζοντας ανασκόπηση της βιβλιογραφίας, ανάλυση μελέτης περίπτωσης και αξιολόγηση των ρυθμιστικών πλαισίων. Αυτή η συνδυαστική μέθοδος παρέχει μια ολοκληρωμένη κατανόηση του θέματος, αναλύοντας θεωρητικές προσεγγίσεις, πρακτικές εφαρμογές και το ευρύτερο κανονιστικό πλαίσιο. Η έρευνα ξεκινά με μια ενδελεχή ανασκόπηση της υπάρχουσας βιβλιογραφίας για εσωτερικό, εξωτερικό

έλεγχος και περιβαλλοντική διαφάνεια (Hayes, 2013). Ακαδημαϊκά άρθρα, ρυθμιστικές αναφορές, λευκές βίβλοι φημισμένων βάσεων δεδομένων, συμπεριλαμβανομένων των Google Scholar, Scopus και JSTOR, εξετάστηκαν για τα έτη 2017-2024 για να διασφαλιστούν οι πιο πρόσφατες πληροφορίες. Οι όροι αναζήτησης που χρησιμοποιήθηκαν περιελάμβαναν: «εσωτερικός έλεγχος», «εξωτερικός έλεγχος», «περιβαλλοντική διαφάνεια», «κανονισμοί ΕΕ», «αναφορές βιωσιμότητας».

Μετά τη βιβλιογραφική ανασκόπηση, πραγματοποιείται η ανάλυση περιπτώσιολογικής μελέτης δύο επιλεγμένων ευρωπαϊκών εταιρειών που είναι γνωστές για την πρακτική περιβαλλοντικών αναφορών τους, προκειμένου να επιλεγούν οι καλύτερες ελεγκτικές πρακτικές και προκλήσεις. Η αναζήτηση των πηγών πραγματοποιήθηκε κυρίως μέσω της πλατφόρμας ScienceDirect και άλλα διαδικτυακά αποθετήρια, καθώς και από μεμονωμένες εκθέσεις ελέγχου και εκθέσεις βιωσιμότητας της εταιρείας. Για το φιλτράρισμα των πηγών, λήφθηκαν υπόψη η ημερομηνία δημοσίευσης και η συνάφεια με τους κανονισμούς περιβαλλοντικού ελέγχου και διαφάνειας εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στις πιο πρόσφατες εξελίξεις για τη διασφάλιση της ακρίβειας και της επικαιρότητας των δεδομένων.

Αυτή η έρευνα διερευνά επίσης τους σχετικούς κανονισμούς και οδηγίες της ΕΕ, όπως η Οδηγία για τη Μη Χρηματοοικονομική Αναφορά (2014/95/ΕΕ) και η Οδηγία για την Έκθεση για την Εταιρική Βιωσιμότητα (CSRD), καθώς και το νομικό πλαίσιο εντός του οποίου λειτουργούν αυτές οι εταιρείες (Shleifer & Vishny, 1997). Βασικές αναφορές για την κατανόηση του τρόπου με τον οποίο αυτοί οι κανονισμοί διαμορφώνουν τις ελεγκτικές πρακτικές ήταν τα έγγραφα και οι εκθέσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της EUR-Lex.

Ερευνητικά Ερωτήματα:

- *Τι επηρεάζει την εταιρική περιβαλλοντική διαφάνεια λαμβάνοντας υπόψη τις πρακτικές εσωτερικού και εξωτερικού ελέγχου;*
- *Πώς ευθυγραμμίζονται οι εταιρείες με τους περιβαλλοντικούς κανονισμούς της ΕΕ;*
- *Τι έχει αλλάξει γύρω από την αναφορά βιωσιμότητας από την εισαγωγή ρυθμιστικών πλαισίων όπως η CSRD;*

Βάσεις δεδομένων και πλατφόρμες που χρησιμοποιούνται:

- Google Scholar: Οι λέξεις-κλειδιά που σχετίζονται με τον περιβαλλοντικό έλεγχο, τους κανονισμούς της ΕΕ, την εταιρική βιωσιμότητα και τα πρότυπα ελέγχου χρησιμοποιήθηκαν για την αναζήτηση άρθρων περιοδικών με αξιολόγηση από ομότιμους και εκθέσεων του κλάδου.
- Scopus: Προηγμένα φίλτρα αναζήτησης που χρονολογούνται από το 2017 έως το 2024, κοιτάζοντας περιοδικά όπως «πρακτικές ελέγχου», «περιβαλλοντική λογοδοσία» κ.λπ.
- JSTOR: Έγινε πρόσβαση σε ιστορικές και θεωρητικές εργασίες που περιγράφουν την εμφάνιση και τον αντίκτυπο του περιβαλλοντικού ελέγχου.
- EUR-Lex: Ανακτά νομικά έγγραφα, οδηγίες και κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με την περιβαλλοντική διαφάνεια και τους εταιρικούς ελέγχους.
- ScienceDirect και EBSCOhost: Σε αυτές τις πλατφόρμες βρέθηκαν έγγραφα περιπτώσεων και συγκριτικής ανάλυσης σχετικά με τις πρακτικές βιωσιμότητας των εταιρειών της ΕΕ και τα πρότυπα ελέγχου στα οποία τηρούν.

Η έρευνα θα χρησιμοποιήσει έναν συνδυασμό ακαδημαϊκών πηγών, μαζί με κανονιστικά έγγραφα, για να αποκτήσει μια εξαντλητική μελέτη της χρησιμότητας των εσωτερικών και εξωτερικών ελέγχων στη διάθεση περιβαλλοντικής διαφάνειας στην ΕΕ κατά την περίοδο 2017-2024 για την επίτευξη σύγχρονων προτύπων και προσεγγίσεων.

1.4 Δομή της Εργασίας

Η παρούσα διατριβή είναι οργανωμένη σε πολλά βασικά κεφάλαια. Το Κεφάλαιο 1 παρέχει μια εισαγωγή στη μελέτη, περιγράφοντας τον σκοπό, τη σημασία, τη μεθοδολογία και τη δομή της. Στο Κεφάλαιο 2 παρουσιάζεται το θεωρητικό πλαίσιο, ορίζοντας και συζητώντας τη σημασία του εσωτερικού και εξωτερικού ελέγχου, καθώς και την έννοια της περιβαλλοντικής διαφάνειας. Το Κεφάλαιο 3 εξετάζει το νομοθετικό πλαίσιο στην ΕΕ, εστιάζοντας στους κανονισμούς που διέπουν τον εσωτερικό και εξωτερικό έλεγχο και την περιβαλλοντική διαφάνεια. Το Κεφάλαιο 4 αναλύει τη σχέση μεταξύ εσωτερικού ελέγχου και περιβαλλοντικής διαφάνειας, που υποστηρίζεται από περιπτώσιολογικές μελέτες εντός της ΕΕ. Το Κεφάλαιο 5 διερευνά τον ρόλο του εξωτερικού ελέγχου στην προώθηση της περιβαλλοντικής διαφάνειας,

με πρακτικά παραδείγματα από το πλαίσιο της ΕΕ. Τέλος, το Κεφάλαιο 6 ολοκληρώνει τη μελέτη, συνοψίζοντας τα βασικά ευρήματα και παρέχοντας συστάσεις για μελλοντική έρευνα και πρακτική.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2ο

Θεωρητικό Πλαίσιο

2.1 Ορισμός και Σημασία του Εσωτερικού Ελέγχου

Το κεφάλαιο αυτό θα ορίσει τον εσωτερικό έλεγχο ως βασικό συστατικό της εταιρικής διακυβέρνησης που στοχεύει στην παροχή ανεξάρτητης διασφάλισης ότι ένας οργανισμός διαθέτει κατάλληλα μέσα για τη διαχείριση των κινδύνων, τη διακυβέρνηση καθώς και μηχανισμούς εσωτερικού ελέγχου (Eisenhardt, 1989). Αυτό σημαίνει ότι περιλαμβάνει μια ορθολογική και καλά σχεδιασμένη προσέγγιση για την αξιολόγηση και τη βελτίωση αυτής της ποιότητας αυτών των διαδικασιών (Fama & Jensen, 1983).

Η σημασία του εσωτερικού ελέγχου αφορά τη διαχείριση και αξιολόγηση κινδύνου, τη συμμόρφωση με τις νομικές απαιτήσεις και τη βελτίωση της απόδοσης του οργανισμού. Ο εσωτερικός έλεγχος παίζει επίσης τον ρόλο της ανάδειξης των εσωτερικών δραστηριοτήτων του οργανισμού στη διοίκηση, έτσι ώστε να διευκολύνει τη λήψη αποφάσεων σχετικά με την επίτευξη των οργανωτικών στόχων και στόχων (Hayes, 2013).

Ο έλεγχος είναι επίσης πολύ ζωτικής σημασίας για την ενίσχυση των εσωτερικών ελέγχων και την προώθηση της λογοδοσίας σε έναν οργανισμό. Χρησιμοποιείται για να εγγυηθεί ότι οι οικονομικές και λειτουργικές πληροφορίες που παρέχονται στους χρήστες είναι ακριβείς, αξιόπιστες και έγκαιρες, ενισχύοντας έτσι την εμπιστοσύνη των ενδιαφερομένων (Shleifer & Vishnay, 1997). Επιπλέον, όσον αφορά την περιβαλλοντική διαχείριση, ο εσωτερικός έλεγχος μπορεί να αξιολογήσει την επαρκή αποτελεσματικότητα των συστημάτων περιβαλλοντικού ελέγχου και την ποιότητα των περιβαλλοντικών αρχείων, επιφέροντας έτσι αυξημένη περιβαλλοντική αναφορά (Berrone et al. 2010).

2.2 Ορισμός και Σημασία του Εξωτερικού Ελέγχου

Ο έλεγχος περιλαμβάνει την επανεξέταση των οικονομικών καταστάσεων από άτομα που εργάζονται για έναν οργανισμό, αλλά δεν ανήκουν στους υπαλλήλους του οργανισμού (Jensen & Meckling, 1976). Γενικά, ο κύριος στόχος του εξωτερικού ελέγχου είναι να καταλήξει σε ένα συμπέρασμα εάν είναι δυνατόν να δηλωθεί ότι οι οικονομικές καταστάσεις ενός οργανισμού είναι απαλλαγμένες από ουσιώδη ανακρίβεια και παρουσιάζουν με ειλικρίνεια την οικονομική θέση του επιχειρηματικού εγχειρήματος (Fama & Jensen, 1983). . Αυτό είναι σημαντικό για να βεβαιωθείτε ότι οι εξωτερικοί επενδυτές, οι πιστωτές και άλλες ομάδες συμφερόντων είναι βέβαιοι για την αξιοπιστία των οικονομικών εκθέσεων του οργανισμού.

Η παρούσα εργασία στοχεύει να εξετάσει τον αντίκτυπο και τη σημασία του εξωτερικού ελέγχου πέρα από τη χρηματοοικονομική αναφορά. Σε σχέση με την περιβαλλοντική διαφάνεια, οι ελεγκτές μπορούν να επαληθεύουν την αυθεντικότητα των περιβαλλοντικών πληροφοριών που δημοσιεύονται και αναφέρονται από την εταιρεία για να διασφαλίσουν ότι οι λεπτομέρειες που δίνονται στο κοινό είναι σωστές και πληρούν το νομικό πλαίσιο περιβαλλοντικής διαχείρισης και νομοθεσίας (Jacoby et al., 2019). Αυξάνει την αξιοπιστία της έκθεσης σχετικά με τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις της εταιρείας και επίσης αποφεύγει καταστάσεις όπου οι επιχειρήσεις δίνουν την εντύπωση ότι είναι φιλικές προς το περιβάλλον ενώ στην πραγματική έννοια δεν είναι, αυτό ονομάζεται πράσινο πλύσιμο (Sun et al., 2010).

2.3 Περιβαλλοντική Διαφάνεια: Ορισμός και Κατηγοριοποίηση

Μιλώντας για περιβαλλοντική διαφάνεια, αξίζει να τονιστεί ότι αυτή η έννοια ορίζει την αποκάλυψη πληροφοριών που σχετίζονται με την περιβαλλοντική απόδοση ενός οργανισμού, τις επιπτώσεις του στο περιβάλλον και τις προσπάθειές του για βιώσιμη ανάπτυξη (Garriga & Melé, 2004). Αυτό το είδος διαφάνειας είναι σημαντικό για τους επενδυτές μέσω των ρυθμιστικών αρχών και του κοινού εάν οι οργανισμοί αποκαλύψουν τις επιπτώσεις τους στο περιβάλλον και πώς μπορεί να μειωθεί ένας τέτοιος αντίκτυπος.

Η περιβαλλοντική διαφάνεια μπορεί να ταξινομηθεί σε διάφορες κατηγορίες με βάση τον τύπο των πληροφοριών που αποκαλύπτονται: Η περιβαλλοντική διαφάνεια μπορεί να ταξινομηθεί σε διάφορες κατηγορίες με βάση τον τύπο των πληροφοριών που αποκαλύπτονται:

- **Λειτουργική διαφάνεια:** Απαιτεί από έναν οργανισμό να αναφέρει τις επιπτώσεις της στο περιβάλλον, για παράδειγμα, απόρριψη, διάθεση αποβλήτων και κατανάλωση πόρων (Henriques & Sadorsky, 1999).
- **Διαφάνεια Συμμόρφωσης:** Αυτό σημαίνει την αναφορά συμμόρφωσης με τους περιβαλλοντικούς νόμους και πρότυπα και θέματα όπως κυρώσεις και παραβίαση των προτύπων (Jensen & Meckling, 1976).
- **Αναφορά βιωσιμότητας:** Αναφέρεται σε μεγαλύτερο σύνολο γνωστοποιήσεων που προσφέρουν πληροφορίες για τη στρατηγική προσέγγιση του οργανισμού στη βιώσιμη ανάπτυξη (Sun, et.al, 2010).

Η επικοινωνία για τα περιβάλλοντα είναι σχετική επειδή μπορεί να συμβάλει στην αλλαγή και να αυξήσει την υπευθυνότητα και την εμπιστοσύνη. προάγουν τη βιωσιμότητα και διευκολύνουν τη λήψη αποφάσεων από τα ενδιαφερόμενα μέρη για τα περιβαλλοντικά αποτελέσματα του οργανισμού (Berrone et al., 2010).

2.4 Θεωρίες και Μοντέλα Περιβαλλοντικής Διαφάνειας

Η βιβλιογραφία σχετικά με την περιβαλλοντική διαφάνεια συμβάλλει στη γνώση σχετικά με το πώς και γιατί οι οργανισμοί αποκαλύπτουν τις περιβαλλοντικές πληροφορίες. Η πρώτη θεωρία είναι η Θεωρία της Νομιμότητας, η οποία προτείνει ότι οι οργανισμοί αναφέρουν περιβαλλοντικές πληροφορίες σε μια προσπάθεια να επιβεβαιώσουν την αξιοπιστία των λειτουργιών τους στα ενδιαφερόμενα μέρη τους (Suchman 1995). Σε αυτή τη θεωρία, οι οργανισμοί προσπαθούν να εκτελούν περιβαλλοντικές εκθέσεις προκειμένου να διατηρήσουν πρακτικές αποδεκτές στην κοινωνία και, ως εκ τούτου, παίρνουν το νεύμα της κοινωνίας να λειτουργεί (Garriga & Melé, 2004).

Η δεύτερη κατάλληλη θεωρία είναι η Θεωρία των Ενδιαφερομένων, που δηλώνει ότι οι εταιρείες αναφέρουν τις περιβαλλοντικές πληροφορίες για να πληρώσουν τις προσδοκίες διαφορετικών ομάδων συμφερόντων όπως οι επενδυτές, οι αρχές, οι αρχές και το κοινό (Freeman, 1984). Αυτή η θεωρία είναι χρήσιμη καθώς υπογραμμίζει την ανάγκη να διασφαλιστεί ότι οι οργανισμοί αναλαμβάνουν τις δεσμεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη με ανοιχτό τρόπο, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η καλή θέληση των ενδιαφερομένων δεν διακυβεύεται λόγω κινδύνων για τη φήμη (Berrone et al., 2010).

Η Θεωρία του Οργανισμού έχει επίσης μια κατάλληλη συμβολή στο έργο της περιβαλλοντικής διαφάνειας. Δημοσιεύει ότι η πραγματικότητα του κόσμου είναι ότι οι μάνατζερ (πράκτορες) ενεργούν σε πειρασμούς του προσωπικού τους συμφέροντος και ενάντια στο βέλτιστο συμφέρον των μετόχων (εντολέων), επομένως, υπάρχει ασυμμετρία πληροφοριών (Jensen & Meckling, 1976). Αυτή η ασυμμετρία μετριάζεται εσωτερικά και ελέγχων, οι οποίοι καταλήγουν σε περιβαλλοντική διαφάνεια που παρέχει έγκαιρες και σχετικές πληροφορίες μέσω των πολιτών σχετικά με την έκταση των περιβαλλοντικών επιδόσεων της εταιρείας (Eisenhardt 1989).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3ο

Νομοθετικό Πλαίσιο στην Ε.Ε.

3.1 Ευρωπαϊκή Νομοθεσία για τον Εσωτερικό και Εξωτερικό Έλεγχο

Είναι γεγονός ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει δημιουργήσει ένα επεξεργασμένο νομικό πλαίσιο για τη διαχείριση του εσωτερικού και εξωτερικού ελέγχου στα κράτη μέλη της που θα συμβάλει στην ενίσχυση της διαφάνειας, της λογοδοσίας και της τυποποίησης. Αυτό το πλαίσιο περιλαμβάνει τους οικονομικούς και μη οικονομικούς ελέγχους, τους ελέγχους που υποτίθεται ότι διασφαλίζουν ότι τόσο οι οργανισμοί του ιδιωτικού όσο και του δημόσιου τομέα τηρούν τους αυστηρούς κανόνες αναφοράς, ελέγχου και εταιρικής διακυβέρνησης. Δεδομένου ότι η περιβαλλοντική και κοινωνική ευθύνη αποκτούν αυξανόμενη σημασία, η περιβαλλοντική και κοινωνική ευθύνη αποτελούν ουσιαστικά μέρη των εταιρικών αξιολογήσεων και επεκτείνουν τον ρόλο του εσωτερικού και εξωτερικού ελέγχου πέρα από την παραδοσιακή χρηματοοικονομική αναφορά (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2020).

Η Οδηγία Ελέγχου (2014/56/ΕΕ) είναι μια από τις ρυθμίσεις ορόσημο που θέτει το πλαίσιο για τους υποχρεωτικούς ελέγχους εντός της ΕΕ. Η παρούσα οδηγία αφορά την τροποποίηση των καθηκόντων των νόμιμων ελεγκτών με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας του ελέγχου με τη δημιουργία συνθηκών ανεξαρτησίας και τον καθορισμό των προτύπων δεοντολογίας. Η οδηγία περιέχει τους κανόνες για τη σύσταση ελεγκτικών επιτροπών σε οντότητες δημοσίου συμφέροντος (ΟΔΣ), π.χ. εισηγμένες εταιρείες και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Η διαδικασία ελέγχου επίβλεψης και η ανεξαρτησία αυτής της διαδικασίας μπορούν να επιτευχθούν μέσω επιτροπών

ελέγχου που θα ελαχιστοποιήσουν αυτόν τον κίνδυνο σύγκρουσης συμφερόντων (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2020).

Όσον αφορά το επίσημο πλαίσιο ελέγχου, οι υποχρεωτικοί έλεγχοι των φορέων δημοσίου συμφέροντος διέπονται από τον κανονισμό Ελέγχου (537/2014). Στο πλαίσιο αυτού του κανονισμού εισήχθησαν διάφορα βασικά μέτρα για την επίτευξη αντικειμενικότητας και ποιότητας των ελέγχων. Το κεντρικό του δόγμα είναι η απαίτηση για υποχρεωτική εναλλαγή των επιθεωρητών ελέγχου κάθε 10 χρόνια για τα ΠΙΕ. Επιπλέον, ο κανονισμός θέτει περιορισμούς στους οποίους οι ελεγκτές μπορούν να παρέχουν μη ελεγκτικές υπηρεσίες σε πελάτες, έτσι ώστε οι ελεγκτές να μην διαπλέκονται με τη διοίκηση της εταιρείας και σε αντάλλαγμα να μένουν αμερόληπτοι (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2020). Διατηρώντας την εμπιστοσύνη στις οικονομικές καταστάσεις και αποτρέποντας εταιρικά σκάνδαλα, αυτή η ρυθμιστική εστίαση στην ανεξαρτησία του ελεγκτή και τα υψηλά πρότυπα χρησιμεύουν στη διατήρηση της «εμπιστοσύνης».

Είναι σημαντικό για τη χρηστή διαχείριση των οικονομικών της ΕΕ να διαδραματίσει το ρόλο του το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο (ECA). Το ΕΕΣ ελέγχει τον προϋπολογισμό της ΕΕ για να διασφαλίσει ότι δαπανάται σωστά και είναι αρμόδιο να προτείνει τρόπους βελτίωσης της δημοσιονομικής διακυβέρνησης και της λογοδοσίας της ΕΕ. Η ΕΕ επιτρέπει την αποτελεσματική χρήση των κονδυλίων της ΕΕ και διασφαλίζει ότι οι δημόσιοι πόροι δαπανώνται με διαφάνεια προς όφελος των πολιτών της ΕΕ. Το ΕΕΣ παρέχει εργασίες για τον εντοπισμό αναποτελεσματικών, απάτης ή κακής διαχείρισης εντός των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, 2019).

Η ΕΕ έχει επεκτείνει το κανονιστικό της πλαίσιο πολύ πέρα από το πεδίο των δημοσιονομικών ελέγχων, περιλαμβάνοντας ένα ευρύτερο φάσμα μη χρηματοοικονομικών εκθέσεων, συμπεριλαμβανομένων των περιβαλλοντικών, κοινωνικών και διακυβέρνησης (ESG). Σύμφωνα με την οδηγία περί μη χρηματοοικονομικών αναφορών (2014/95/ΕΕ), οι μεγάλες οντότητες δημοσίου συμφέροντος πρέπει να παρέχουν πληροφορίες πέρα από οικονομικές μετρήσεις, όπως περιβαλλοντικές πολιτικές, δράσεις κοινωνικής ευθύνης και σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Αυτή η νομοθεσία κάνει ένα σημαντικό βήμα προς την ολιστική εταιρική αναφορά και η προσδοκία θα πρέπει να είναι ότι οι ενδιαφερόμενοι θα έχουν την ολιστική εικόνα της απόδοσης της εταιρείας (GRI, 2020).

3.2 Οδηγίες και Κανονισμοί σχετικά με την Περιβαλλοντική Διαφάνεια

Ο στόχος της ΕΕ για τη βιωσιμότητα και το ρυθμιστικό πλαίσιο βασίζονται στην περιβαλλοντική διαφάνεια ως ακρογωνιαίό λίθο. Για να ικανοποιήσει τον στόχο της για αποκάλυψη, η ΕΕ έχει εκδώσει οδηγίες και κανονισμούς που απαιτούν από τις εταιρείες να παρέχουν ακριβείς, αξιόπιστες και λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις της. Αντικατοπτρίζουν το συνολικό πρόγραμμα της ΕΕ στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, με στόχο να γίνει η Ευρώπη η πρώτη κλιματικά ουδέτερη ήπειρος έως το 2050 (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2019).

Σε αυτό το πλαίσιο, μία από τις πιο σημαντικές συστάσεις είναι η Οδηγία για τη μη χρηματοοικονομική αναφορά (2014/95/ΕΕ). Μεγάλες οντότητες δημοσίου συμφέροντος (ΠΙΕ) με περισσότερους από 500 υπαλλήλους έχουν υποχρεωθεί νομικά να αποκαλύπτουν δραστηριότητες για το περιβάλλον, τα ανθρώπινα δικαιώματα και την καταπολέμηση της διαφθοράς. Αυτό ενθαρρύνει τη διαφάνεια των μη χρηματοοικονομικών αναφορών (όπου οι εταιρείες πρέπει να αποκαλύπτουν συγκεκριμένες λεπτομέρειες των περιβαλλοντικών πολιτικών τους, την έκθεση των δραστηριοτήτων τους στις συνέπειες της κλιματικής αλλαγής και τον τρόπο με τον οποίο μετριάζουν αυτές τις απειλές). Αυτή η οδηγία της ΕΕ εισάγει την εταιρική λογοδοσία προκειμένου να ενισχύσει την υπεύθυνη εταιρική συμπεριφορά σε εταιρείες που έχουν υψηλό περιβαλλοντικό αντίκτυπο (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2019).

Για τη βελτίωσή τους, εφαρμόστηκε η Οδηγία για την Αναφορά για την Εταιρική Βιωσιμότητα (CSRD), στη θέση της Οδηγίας για τη μη χρηματοοικονομική αναφορά. Το CSRD αντικατέστησε την προηγούμενη οδηγία και έχει προγραμματιστεί να τεθεί σε ισχύ το 2024. Οι πιο λεπτομερείς και αυστηρές απαιτήσεις αναφοράς βιωσιμότητας βασίστηκαν στον ΟΣΕΦΣ. Οι εταιρείες αναμένεται να παρέχουν εξαντλητικές περιλήψεις για το πώς οι δεσμεύσεις τους συμφωνούν με τα Ευρωπαϊκά Πρότυπα Αναφοράς Αειφορίας (ESRS), τα οποία παραλληλίζονται με τις παγκόσμιες κατευθυντήριες γραμμές όπως η Global Reporting Initiative (GRI), η Task Force για τις Οικονομικές Γνωστοποιήσεις που σχετίζονται με το Κλίμα (TCFD). Αυτή η εναρμόνιση ουσιαστικά σημαίνει ότι οι εταιρείες σε διαφορετικούς τομείς και περιφέρειες ακολουθούν τα ίδια πρότυπα στην υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας για να διευκολύνουν τη σύγκριση διαφορετικών εταιρειών» (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2021).

Η Οδηγία για την Περιβαλλοντική Ευθύνη (2004/35/EK) είναι μια άλλη κρίσιμη νομοθεσία. Αυτή η οδηγία επιβάλλει την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει» — το ποιος είναι υπεύθυνος για την πρόκληση βλάβης είναι υπεύθυνος τόσο πρακτικά όσο και οικονομικά για την αποκατάσταση αυτής της ζημίας. Παρέχει έναν οδικό χάρτη για την πρόληψη και τη διόρθωση περιβαλλοντικών ζημιών που προέρχονται από εταιρείες (και ιδιαίτερα από τη μόλυνση των υδάτων και του εδάφους, την απώλεια βιοποικιλότητας, τη βιομηχανική ρύπανση). Σε περίπτωση που μια εταιρεία δεν υπακούει σε αυτόν τον κανόνα, μπορεί να της επιβληθεί πραγματικά πρόστιμο, και αυτό κάνει την επιχείρηση να αγοράζει εμπορεύματα που έχουν μικρότερη επίδραση στο περιβάλλον και ακολουθούν αυστηρά τους περιβαλλοντικούς κανόνες (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2020).

Επιπλέον, η ΕΕ εισήγαγε τον κανονισμό για τη γνωστοποίηση βιώσιμων οικονομικών (SFDR) τον Μάρτιο του 2021. Σκοπός αυτού του κανονισμού είναι να βελτιώσει τη διαφάνεια στον χρηματοπιστωτικό τομέα απαιτώντας τη γνωστοποίηση του τρόπου με τον οποίο οι συμμετέχοντες στη χρηματοπιστωτική αγορά — συμπεριλαμβανομένων των εταιρειών επενδύσεων, των ασφαλιστών και των συνταξιοδοτικών ταμείων να ενσωματώσουν τη βιωσιμότητα στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων. Το SFDR απαιτεί γνωστοποίηση σχετικά με τους κινδύνους και τις επιπτώσεις που σχετίζονται με τη βιωσιμότητα για να βοηθήσει τους επενδυτές να λαμβάνουν ενημερωμένες επενδυτικές αποφάσεις με αναφορά στα περιβαλλοντικά, κοινωνικά και διακυβέρνησης (ESG) χαρακτηριστικά των χρηματοπιστωτικών προϊόντων (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2021). Αυτή η ρύθμιση είναι σημαντική για να ωθήσει τη βιώσιμη χρηματοδότηση και να ωθήσει τις εταιρείες και τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα να σκεφτούν το ESG όταν λειτουργούν.

Αυτές οι οδηγίες και οι κανονισμοί αποτελούν μέρος μιας μεγαλύτερης δέσμης από την ΕΕ για να ωθήσει τις εταιρείες να αναλάβουν περισσότερη ευθύνη και να ακολουθήσουν τους παγκόσμιους στόχους βιωσιμότητας. Η ΕΕ απαιτεί να βλέπει λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις από τις εταιρείες, έτσι ώστε οι επιχειρήσεις να λογοδοτούν για τις περιβαλλοντικές τους επιπτώσεις και ώστε οι επενδυτές, οι καταναλωτές και οι ρυθμιστικές αρχές να έχουν πρόσβαση σε αξιόπιστες, διαφανείς πληροφορίες.

3.3 Ρόλος των Ευρωπαϊκών Θεσμών στην Εφαρμογή και Εποπτεία

Το νομοθετικό πλαίσιο ελέγχου και περιβαλλοντικής διαφάνειας της ΕΕ, ωστόσο, εξαρτάται από τις κοινές προσπάθειες διαφορετικών μεγάλων ευρωπαϊκών θεσμών για την εφαρμογή και την επίβλεψή τους. Αυτοί οι θεσμοί που δημιουργήθηκαν είναι το κλειδί για να διασφαλιστεί ότι οι υποχρεώσεις και οι κανονισμοί της ΕΕ έχουν ήδη τηρηθεί πρακτικές, η διαφάνεια και η τήρηση των οποίων ανήκει σε όλο τον ιδιωτικό και τον κοινωνικό τομέα.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ως εκτελεστικό όργανο της ΕΕ, προτείνει και επιβάλλει νόμους της ΕΕ που καλύπτουν εσωτερικούς και εξωτερικούς ελεγκτές, καθώς και διαφάνεια σε περιβαλλοντικά ζητήματα. Στη συνέχεια, τα κράτη μέλη επικουρούνται στενά από την Επιτροπή για την ορθή εφαρμογή των οδηγιών της ΕΕ και για την τήρηση των υποχρεώσεών τους βάσει της νομοθεσίας της ΕΕ. Όταν ένα κράτος μέλος δεν υπακούει στους κανόνες της ΕΕ, η Επιτροπή μπορεί να κινήσει την υπόθεση μέσω διαδικασίας επί παραβάσει προκειμένου να συμμορφωθεί. Η Επιτροπή προσφέρει στις επιχειρήσεις συμβουλές σχετικά με την εκπλήρωση των απαιτήσεων υποβολής εκθέσεων σχετικά με τις απαιτήσεις τους σχετικά με τη μη χρηματοοικονομική αναφορά βάσει της Οδηγίας για τη μη χρηματοοικονομική αναφορά (2014/95/ΕΕ) και της Οδηγίας για την Αναφορά για την Εταιρική Βιωσιμότητα (CSRD) που πρόκειται να εισαχθεί σύντομα. Σημαίνει επίσης ότι οι εταιρείες αποκτούν καλύτερη ιδέα για τις ευθύνες τους όσον αφορά την υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2020).

Ένα άλλο σημαντικό όργανο σε σχέση με τον έλεγχο της διαχείρισης των κονδυλίων της ΕΕ και τη συμμόρφωση των θεσμικών οργάνων της ΕΕ με τον δημοσιονομικό κανονισμό είναι το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο (ECA). Δεδομένου του ρόλου του, το έργο του ΕΕΣ είναι ιδιαίτερα σημαντικό για την αξιολόγηση του βαθμού στον οποίο χρησιμοποιούνται κονδύλια της ΕΕ για την επίτευξη στόχων προστασίας του περιβάλλοντος και αειφορίας. Για παράδειγμα, το ΕΕΣ ελέγχει πόσο αποτελεσματικά είναι τα έργα που ελέγχει στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας για να συμβάλουν στους στόχους της ΕΕ για το κλίμα. Το ΕΕΣ βοηθά στη βελτίωση της διαχείρισης των πόρων της ΕΕ παρέχοντας ανεξάρτητους ελέγχους περιβαλλοντικών έργων που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ και προάγει τη διαφάνεια στη χρήση των δημόσιων πόρων (Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, 2019).

Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος (ΕΟΠ) είναι η αρχή της Ευρωπαϊκής Κοινότητας για το περιβάλλον. Ο ΕΟΠ συλλέγει και διαδίδει περιβαλλοντικά δεδομένα σχετικά με βασικούς δείκτες όπως η ποιότητα του αέρα και του νερού, η βιοποικιλότητα και οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου. Οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής, οι επιχειρήσεις και το κοινό πρέπει να διαθέτουν τέτοιες πληροφορίες σχετικά με τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις των οικονομικών διαδικασιών. Μετρά πόσο αποτελεσματικά λειτουργούν οι περιβαλλοντικές πολιτικές της ΕΕ και εάν οι επιχειρήσεις δημοσιεύουν περιβαλλοντικές πληροφορίες με κατανοητό και διαφανή τρόπο. Ο ΕΟΠ υποστηρίζει την προσπάθεια της ΕΕ να προωθήσει τη βιωσιμότητα παρέχοντας αξιόπιστα και ενημερωμένα περιβαλλοντικά δεδομένα για να καταστήσει τις επιχειρήσεις υπεύθυνες για τις περιβαλλοντικές τους επιπτώσεις (Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Περιβάλλοντος, 2020).

Η Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών (ESMA) έχει μια βασική λειτουργία για την εφαρμογή του κανονισμού για τη γνωστοποίηση βιώσιμων οικονομικών (SFDR). Όσον αφορά τις απαιτήσεις διαφάνειας του SFDR, η ESMA επιβάλλει στους συμμετέχοντες στις χρηματοπιστωτικές αγορές να αποκαλύπτουν τη χρήση των κινδύνων βιωσιμότητας στις επενδυτικές τους πρακτικές. Ωστόσο, η ESMA συμβουλεύει τις χρηματοπιστωτικές εταιρείες για το πώς να αποκαλύπτουν τις πληροφορίες σχετικά με τη βιωσιμότητά τους και πώς να ενημερώνουν τους πελάτες τους για το πώς κάθε εταιρεία έχει συμμορφωθεί με τον κανονισμό. Η ESMA εγγυάται ότι οι επενδυτές έχουν πρόσβαση σε αξιόπιστες πληροφορίες σχετικά με τα περιβαλλοντικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά των χρηματοπιστωτικών προϊόντων (ESMA, 2021).

Ωστόσο, η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (ΕΒΑ), η Ευρωπαϊκή Αρχή Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων (ΕΙΟΡΑ) έχουν επίσης να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην παρακολούθηση της παρακολούθησης των κανονισμών που σχετίζονται με τη βιωσιμότητα στον χρηματοπιστωτικό τομέα. Αυτά τα ιδρύματα προσφέρουν τεχνικές συμβουλές στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή για το πώς να τοποθετήσει τη βιωσιμότητα στο επίκεντρο της λήψης οικονομικών αποφάσεων. Ταυτόχρονα, ρυθμίζουν τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και τα επιβλέπουν σε σχέση με τις απαιτήσεις γνωστοποίησης βιωσιμότητας (ΕΒΑ, 2021).

Συμπερασματικά καθοριστικό στη διαμόρφωση αυτής της σύγχρονης εποχής περιβαλλοντικής διαφάνειας και λογοδοσίας είναι το νομοθετικό πλαίσιο της ΕΕ για εσωτερικούς και εξωτερικούς ελέγχους που είναι από τα πιο ολοκληρωμένα σε

οποιαδήποτε περιοχή του κόσμου. Μεταξύ των αυστηρότερων στον κόσμο, το νομοθετικό πλαίσιο της ΕΕ για τον εσωτερικό και εξωτερικό έλεγχο και την περιβαλλοντική διαφάνεια συμβάλλει στη διασφάλιση ότι οι επιχειρήσεις εντός της Ένωσης τηρούν τις αυστηρότερες... Η νομική βάση της ΕΕ για την υποβολή χρηματοοικονομικών και μη χρηματοοικονομικών εκθέσεων θεσπίζει την Οδηγία Ελέγχου 2014/56/ΕΕ και ο αντίστοιχος Κανονισμός ΕΕ 537/2014, Οδηγία για τη Μη Χρηματοοικονομική Αναφορά 2014/95/ΕΕ και Οδηγία για την Έκθεση για την Εταιρική Βιωσιμότητα (CSRD). Επιπλέον, αυτά τα πλαίσια δεν επιβάλλουν μόνο στις εταιρείες να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους για χρηματοοικονομική αναφορά, αλλά και ότι, με απόλυτη διαφάνεια, αναφέρουν περιβαλλοντικές, κοινωνικές και πληροφορίες διακυβέρνησης (ESG).

Κρίσιμοι σε αυτόν τον ρόλο υλοποίησης και εποπτείας είναι τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα: η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος (ΕΟΠ), το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο (ECA), η Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών (ESMA). Είναι υπεύθυνοι για την παρακολούθηση της συμμόρφωσης, την παροχή καθοδήγησης και τον έλεγχο της απόδοσης για να ελέγξουν εάν οι εταιρείες ακολουθούν τις δεδομένες οδηγίες και κανονισμούς.

Αυτό το πλαίσιο επιτρέπει στην ΕΕ να γίνει πιο διαφανής ως προς τις επιχειρήσεις, ιδίως όσον αφορά τη βιωσιμότητα και τον περιβαλλοντικό αντίκτυπο. Οχήματα όπως η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία και ο Κανονισμός Αποκάλυψης Βιώσιμης Χρηματοοικονομικής (SFDR), προωθούν επίσης την αποφασιστικότητα της ΕΕ να ενσωματώσει το περιβάλλον στα χρηματοπιστωτικά συστήματα και τις οικονομικές πολιτικές της ΕΕ. Εν τω μεταξύ, το πλαίσιο της ΕΕ προωθεί τη διαφάνεια και τη λογοδοσία, ενθαρρύνοντας έτσι τις επιχειρήσεις να επιφέρουν τη συνέχεια με τους μεγαλύτερους στόχους βιωσιμότητας της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένης της επίτευξης ουδετερότητας άνθρακα έως το 2050.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4ο

Εσωτερικός Έλεγχος και Περιβαλλοντική Διαφάνεια

4.1 Σχέση Εσωτερικού Ελέγχου με την Περιβαλλοντική Διαφάνεια

Ο εσωτερικός έλεγχος είναι ένας βασικός μηχανισμός που μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε έναν οργανισμό για τη διατήρηση υψηλών προτύπων υποθέσεων που εμπίπτουν στον τομέα της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας. Λόγω της αυξανόμενης πίεσης για εταιρική κοινωνική ευθύνη, οι εσωτερικοί έλεγχοι έχουν λάβει μια πρόσθετη διάσταση εστιάζοντας κυρίως στον περιβαλλοντικό τομέα. Επί του παρόντος, στις σύγχρονες κοινωνίες, οι οργανισμοί αναμένεται να παρέχουν σχετικές πληροφορίες σχετικά με το περιβάλλον στους διάφορους ενδιαφερόμενους. Αυτή η έμφαση στη διαφάνεια είναι πολύ χρήσιμη για τη συμμόρφωση με το νόμο και για την οικοδόμηση μιας καλής σχέσης με τους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων (Smith, 2020).

Οι διαχειριστικοί και οι εσωτερικοί έλεγχοι χρησιμοποιούν λίστες ελέγχου για την αξιολόγηση των συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης μιας εταιρείας και συμβάλλουν στην επιβεβαίωση ότι τα δημοσιοποιημένα περιβαλλοντικά δεδομένα είναι αληθή και συμμορφώνονται με τις νομικές απαιτήσεις. Για παράδειγμα, οι εργαζόμενοι στον εσωτερικό έλεγχο αξιολογούν βασικούς δείκτες περιβαλλοντικής απόδοσης, όπως δεδομένα εκπομπών αερίων θερμοκηπίου, αρχεία διάθεσης αποβλήτων και χρήση ενέργειας. Σε μια διαδικασία αξιολόγησης, οι εσωτερικοί έλεγχοι εκθέτουν σημεία αδυναμίας όσον αφορά τη συλλογή και την αναφορά δεδομένων, καθώς και τις επιβεβαιώσεις δεδομένων. Τέτοια κενά ενέχουν κινδύνους για τη νομιμότητα των περιβαλλοντικών γνωστοποιήσεων και επομένως απαιτούν από τους ελεγκτές να εκδώσουν έκθεση με προτάσεις σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο θα μπορούσαν να βελτιωθούν τα επίπεδα διαφάνειας και λογοδοσίας των οργανισμών.

Αυτός ο ρόλος του εσωτερικού ελέγχου σε σχέση με την περιβαλλοντική διαφάνεια είναι κυρίως να βοηθήσει τους οργανισμούς να μειώσουν τους κινδύνους μη συμμόρφωσης με την περιβαλλοντική νομοθεσία. Το IR όσον αφορά τις περιβαλλοντικές πληροφορίες μπορεί να διεξαχθεί σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Οδηγίας περί Μη Χρηματοοικονομικών Αναφορών (2014/95/EE) της ΕΕ και άλλων σημαντικών ρυθμιστικών πηγών. Κατά συνέπεια, η αποτυχία επίτευξης αυτών των

προτύπων θα επιφέρει κυρώσεις στις εν λόγω εταιρείες. Οι οργανισμοί προσλαμβάνουν εσωτερικούς ελεγκτές για να υποστηρίξουν τους οργανισμούς στην αντιμετώπιση πιθανών προκλήσεων συμμόρφωσης προτού ξεφύγουν από τον έλεγχο και να βοηθήσουν τον οργανισμό να διασφαλίσει ότι όλες οι περιβαλλοντικές γνωστοποιήσεις είναι ακριβείς, αξιόπιστες και περιέχουν επαρκές κατάλληλο υλικό για την κάλυψη των απαιτούμενων κανονισμών και των προσδοκιών των ενδιαφερομένων (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2019).

Επίσης, οι εσωτερικοί έλεγχοι ενισχύουν τη συμμόρφωση μιας εταιρείας καθώς και την αξιοπιστία της στα μάτια των άλλων ενδιαφερόμενων μερών. Καθώς ο κόσμος γίνεται πιο διαφανής, οι επενδυτές, οι πελάτες και οι ρυθμιστικοί φορείς θα εμπιστεύονται εκείνες τις εταιρείες που δεσμεύουν τους πόρους τους για μια ακριβή περιβαλλοντική έκθεση. Ο εσωτερικός έλεγχος που έχει διεξαχθεί σωστά δίνει εμπιστοσύνη για την εγκυρότητα των περιβαλλοντικών δεδομένων σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές όπως το GRI και το TCFD (Baker & Smith, 2020). Και τα δύο αυτά πλαίσια παίζουν ρόλο ελέγχου και ισορροπίας στη μέτρηση του περιβαλλοντικού προτύπου μιας εταιρείας και του μηχανισμού αναφοράς της. Ως εκ τούτου, οι αγγλικοί οργανισμοί μπορούν, περιορίζοντας σε αυτά τα πρότυπα κατευθυντήριων γραμμών και έχοντας καλή εσωτερική επιθεώρηση, μπορούν να δώσουν επακριβώς υπόψη την περιβαλλοντική επίδραση στο τυπικά ουσιαστικό, σύγχρονο εγχείρημα της διατήρησης της εμπιστοσύνης των ενδιαφερομένων σε ένα επιχειρηματικό περιβάλλον που αναλύεται όλο και περισσότερο από τις απαιτήσεις για βιωσιμότητα. (GRI, 2021).

Κατά συνέπεια, οι εσωτερικοί έλεγχοι παρέχουν σημαντική υποστήριξη στις προσπάθειες για ενίσχυση της περιβαλλοντικής διαφάνειας, τον έλεγχο της ακρίβειας των περιβαλλοντικών δεδομένων και την αξιολόγηση των ευκαιριών βελτίωσης και συμμόρφωσης με την ισχύουσα νομοθεσία και πρότυπα. Με αυτόν τον τρόπο, οι εσωτερικοί ελεγκτές υποστηρίζουν τη βελτίωση της εμπιστοσύνης και της αξιοπιστίας των οργανισμών στις περιβαλλοντικές εκθέσεις τους.

4.2 Συστήματα Εσωτερικού Ελέγχου και Περιβαλλοντική Πληροφόρηση

Η ικανότητα των εσωτερικών ελέγχων να βελτιώσουν το επίπεδο περιβαλλοντικής διαφάνειας εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τα συστήματα και το πλαίσιο που εισάγει

η εταιρεία. Το COSO και το ISO 14001 είναι δύο σημαντικές δομές μέσω των οποίων οι οργανισμοί εφαρμόζουν τα πλαίσια εσωτερικού ελέγχου τους.

Το πλαίσιο COSO περιλαμβάνει μια γενική προσέγγιση για τους εσωτερικούς ελέγχους, τη διαχείριση κινδύνων και τη διακυβέρνηση με στενότερη αναφορά στη χρηματοοικονομική αναφορά. Παρόλα αυτά, μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί για την ενσωμάτωση μη χρηματοοικονομικών δεδομένων, όπως οι περιβαλλοντικές στατιστικές. Το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνου της COSO βοηθά τους εσωτερικούς ελεγκτές να αξιολογήσουν την αποτελεσματικότητα των περιβαλλοντικών δηλώσεων της επιχείρησης με βάση την ακρίβεια, την αξιοπιστία και τη διαφάνειά τους. Για παράδειγμα, οι εσωτερικοί ελεγκτές που λειτουργούν σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές COSO θα αξιολογήσουν την αξιοπιστία της διαδικασίας μέσω της οποίας οι εταιρείες συλλέγουν και αναφέρουν περιβαλλοντικές πληροφορίες, την επάρκεια των περιβαλλοντικών πληροφοριών που δημοσιεύονται από μια επιχείρηση, καθώς και την αποτελεσματικότητα των ελέγχων στη διαχείριση περιβαλλοντικού κινδύνου (COSO, 2017).

Ένα άλλο στοιχείο του πλαισίου COSO είναι η υποστήριξη της διαχείρισης επιχειρηματικού κινδύνου στην οποία είναι ενσωματωμένο. Όταν οι περιβαλλοντικές πληροφορίες υποβάλλονται σε επεξεργασία με τις αρχές του ERM, ένας οργανισμός μπορεί να εντοπίσει κινδύνους στο περιβάλλον που επηρεάζουν τη λειτουργία της επιχείρησης. Ως εκ τούτου, είναι εξαιρετικά σημαντικό για τους εσωτερικούς ελεγκτές να αξιολογούν αποτελεσματικά τους επιμέρους κινδύνους για να προσδιορίσουν εάν υπάρχουν επαρκείς έλεγχοι για την ελαχιστοποίηση αυτών των κινδύνων. Βοηθά τον οργανισμό να διατηρήσει την ακεραιότητα στην αποκάλυψη πληροφοριών για το περιβάλλον και επιτρέπει στον ενδιαφερόμενο να αποκτήσει χρήσιμες και ακριβείς επιδόσεις του οργανισμού στο περιβάλλον (COSO, 2017).

Ωστόσο, το ISO 14001 είναι μια συγκεκριμένη δομή που στοχεύει στη διευκόλυνση της άσκησης περιβαλλοντικών ευθυνών από έναν οργανισμό. Το ISO 14001 δίνει μια δομή στους υπεύθυνους για τη διαχείριση περιβαλλοντικών υποθέσεων σε έναν οργανισμό με υπευθυνότητα για συνεχή βελτίωση. Το πρότυπο απαιτεί βιώσιμα συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης χαμηλού αντίκτυπου που είναι ενσωματωμένα με τα οργανωτικά σχέδια και πολιτικές καθώς και με τις νομικές προσδοκίες. Διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην επιβεβαίωση του εφαρμοζόμενου συστήματος ISO 14001 και στην αποτελεσματικότητα των διαδικασιών

περιβαλλοντικής διαχείρισης του εξεταζόμενου οργανισμού, στη συμμόρφωση με τα εσωτερικά και εξωτερικά πρότυπα της εταιρείας (ISO, 2015).

Ένας εσωτερικός έλεγχος ISO 14001 περιλαμβάνει γενικά μια εξέταση του EMS του οργανισμού, πιο συγκεκριμένα του συστήματος καταγραφής KPI. Οι εσωτερικοί ελεγκτές αξιολογούν τον τρόπο με τον οποίο αυτοί οι δείκτες περιλαμβάνονται στις αποφάσεις διαχείρισης του οργανισμού καθώς και εάν υπάρχουν επαρκείς έλεγχοι για τη διαχείριση και την πρόληψη δυσμενών περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Για παράδειγμα, ο εσωτερικός ελεγκτής θα μπορούσε να αξιολογήσει τον τρόπο με τον οποίο η εταιρεία μετρά την ένταση των εκπομπών, διαχείριση των αποβλήτων και της κατανάλωσης ενέργειας. Σε περίπτωση που υπάρχουν ελλείψεις σε αυτές τις διαδικασίες, οι ελεγκτές μπορούν να συμβουλευθούν την εταιρεία σχετικά με τρόπους διόρθωσής τους ώστε να ανταποκρίνονται στις περιβαλλοντικές νομικές απαιτήσεις και άλλες νομικές και κοινωνικές απαιτήσεις σχετικά με τη γνωστοποίηση από την εταιρεία (ISO, 2015).

Χρησιμοποιώντας αυτά τα πλαίσια ελέγχου, είναι δυνατό να οργανωθεί και να παρακολουθηθεί η περιβαλλοντική απόδοση των εταιρειών και να διασφαλιστεί ότι οι πληροφορίες που αποκαλύπτονται είναι αξιόπιστες και ακριβείς. Οι εσωτερικοί έλεγχοι βοηθούν τους οργανισμούς να εντοπίσουν τις υπάρχουσες αδυναμίες στα συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης της εταιρείας και, ως εκ τούτου, παρουσιάζουν στους οργανισμούς μια μέθοδο με την οποία μπορεί να γίνει βελτίωση στην περιβαλλοντική ευθύνη του οργανισμού κατά την υποβολή εκθέσεων (Smith & Baker, 2021).

4.3 Μελέτη Περίπτωσης: Καλές Πρακτικές στην Ε.Ε

Ένας εσωτερικός έλεγχος σύμφωνα με το πρότυπο ISO 14001 περιλαμβάνει συνήθως την αξιολόγηση του Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης (EMS) του οργανισμού. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στο σύστημα καταγραφής των Δεικτών Απόδοσης (KPI), το οποίο αποτελεί κρίσιμο εργαλείο για την παρακολούθηση και τη μέτρηση της περιβαλλοντικής απόδοσης, διασφαλίζοντας τη συμμόρφωση με τους στόχους και τις απαιτήσεις του προτύπου. Οι εσωτερικοί ελεγκτές αξιολογούν τον τρόπο με τον οποίο αυτοί οι δείκτες περιλαμβάνονται στις αποφάσεις διαχείρισης του οργανισμού καθώς και εάν υπάρχουν επαρκείς έλεγχοι για τη διαχείριση και την πρόληψη δυσμενών περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Για παράδειγμα, ο εσωτερικός

ελεγκτής θα μπορούσε να αξιολογήσει τον τρόπο με τον οποίο η εταιρεία μετρά την ένταση των εκπομπών, διαχείριση των αποβλήτων και της κατανάλωσης ενέργειας. Σε περίπτωση που υπάρχουν ελλείψεις σε αυτές τις διαδικασίες, οι ελεγκτές μπορούν να συμβουλεύσουν την εταιρεία σχετικά με τρόπους διόρθωσής τους ώστε να ανταποκρίνονται στις περιβαλλοντικές νομικές απαιτήσεις και άλλες νομικές και κοινωνικές απαιτήσεις σχετικά με τη γνωστοποίηση από την εταιρεία (ISO, 2015).

Χρησιμοποιώντας αυτά τα πλαίσια ελέγχου, είναι δυνατό να οργανωθεί και να παρακολουθηθεί η περιβαλλοντική απόδοση των εταιρειών και να διασφαλιστεί ότι οι πληροφορίες που αποκαλύπτονται είναι αξιόπιστες και ακριβείς. Οι εσωτερικοί έλεγχοι βοηθούν τους οργανισμούς να εντοπίσουν τις υπάρχουσες αδυναμίες στα συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης της εταιρείας και, ως εκ τούτου, παρουσιάζουν στους οργανισμούς μια μέθοδο με την οποία μπορεί να γίνει βελτίωση στην περιβαλλοντική ευθύνη του οργανισμού κατά την υποβολή εκθέσεων (Smith & Baker, 2021).

Ένα άλλο καλό παράδειγμα είναι η Ørsted, μια Δανική ενεργειακή εταιρεία, η οποία έχει μετατραπεί από μια παραδοσιακή εταιρεία πετρελαίου και φυσικού αερίου σε μια εταιρεία ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Η Ørsted έχει ενσωματώσει τον εσωτερικό έλεγχο για να επιβλέπει το επίπεδο περιβαλλοντικής συμμόρφωσης και την ακρίβεια της αναφοράς βιωσιμότητας. Η εταιρεία ενσωματώνει τον εσωτερικό έλεγχο με τα τμήματα βιωσιμότητας και διαχείρισης κινδύνων για να εργαστεί στις περιβαλλοντικές πληροφορίες, συμπεριλαμβανομένων των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου ή της έκθεσης ενεργειακής απόδοσης (Ørsted, 2021).

Στην πραγματικότητα, η λειτουργία εσωτερικού ελέγχου της Ørsted είναι αρκετά ευθυγραμμισμένη με την υπόλοιπη πρωτοβουλία βιωσιμότητας της εταιρείας. Μέσω ετήσιων ανασκοπήσεων των συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης, η Ørsted μπορεί επομένως να υποστηρίξει τις εκθέσεις βιωσιμότητας της ως γνήσιες και επιβεβαιώνουν τις προσπάθειες της εταιρείας να αγκαλιάσει τον περιβαλλοντισμό. Για παράδειγμα, η ομάδα εσωτερικού ελέγχου ελέγχει την ανανεώσιμη ενέργεια που παράγεται από την εταιρεία και επιτρέπει τη σωστή αποκάλυψή της στις εκθέσεις βιωσιμότητας της Ørsted. Με αυτόν τον τρόπο η Ørsted μπορεί να είναι πιο διαφανής ως προς τον τρόπο με τον οποίο εκπληρώνει τη δέσμευσή της για τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις και διασφαλίζει ότι οι ενδιαφερόμενοι, ιδίως οι επενδυτές, οι ρυθμιστικές αρχές και οι πελάτες είναι καλά ενημερωμένοι (Ørsted, 2021).

Και στις δύο αυτές εταιρείες, υπάρχει σαφής απόδειξη του τρόπου με τον οποίο μπορούν να βελτιωθούν αυτοί οι εσωτερικοί έλεγχοι για να αυξηθεί η περιβαλλοντική διαφάνεια. Η Unilever και η Ørsted έχουν επίσης ακολουθήσει όλες τις βέλτιστες πρακτικές στον εσωτερικό έλεγχο, οι οποίες όχι μόνο βελτιώνουν την ποιότητα των περιβαλλοντικών γνωστοποιήσεων αλλά βοηθούν επίσης τους οργανισμούς να βελτιώσουν τη θέση τους ως ηγέτες αειφορίας στους κλάδους τους. Τα παραπάνω παραδείγματα δείχνουν τη σημασία των εσωτερικών ελέγχων στην καταπολέμηση της κακίας, για να διασφαλιστεί ότι οι οργανισμοί είναι υπόλογοι και να ενθαρρύνουν τη βελτίωση της ποιότητας των αναφορών για περιβαλλοντικά ζητήματα (Baker & Smith, 2021).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5ο

Εξωτερικός Έλεγχος και Περιβαλλοντική Διαφάνεια

5.1 Σχέση Εξωτερικού Ελέγχου με την Περιβαλλοντική Διαφάνεια

Οι περιβαλλοντικοί έλεγχοι διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη διασφάλιση της αξιοπιστίας και της ακρίβειας των πληροφοριών που παρέχονται από οργανισμούς σχετικά με περιβαλλοντικά ζητήματα. Λειτουργούν ως μηχανισμός ελέγχου και εξισορρόπησης, επαληθεύοντας ότι οι οργανισμοί παρέχουν πλήρη και αληθή δεδομένα για την περιβαλλοντική τους κατάσταση και τις πρακτικές που εφαρμόζουν. Παρά τις ομοιότητες στη διενέργεια ελεγκτικών ασκήσεων, οι εσωτερικοί έλεγχοι διενεργούνται από μια ομάδα εσωτερικού ελέγχου της εταιρείας, ενώ οι εξωτερικοί έλεγχοι πραγματοποιούνται από εξωτερικούς ελεγκτές ή ελεγκτικές εταιρείες, καθιστώντας τους πιο αντικειμενικούς. Αυτή η ανεξαρτησία είναι ιδιαίτερα σημαντική κατά την αξιολόγηση των δεδομένων περιβάλλοντος, καθώς σημαίνει ότι τα αποτελέσματα του ελέγχου δεν θα χρωματίζονται από εσωτερικούς περιορισμούς ή θα διακυβεύονται από προσωπικά συμφέροντα (Jones & Roberts, 2020).

Ένας βασικός λόγος για τον οποίο διεξάγονται εξωτερικοί έλεγχοι είναι η επικύρωση των δεδομένων περιβαλλοντικής απόδοσης που παρέχει ο οργανισμός με τη μορφή βασικών δεικτών απόδοσης όπως οι εκπομπές αερίων θερμοκηπίου, η χρήση ενέργειας, η χρήση νερού και η διαχείριση απορριμμάτων. Εξετάζοντας προσεκτικά αυτά τα σημεία δεδομένων, οι εξωτερικοί ελεγκτές είναι σε θέση να προσδιορίσουν εάν οι πληροφορίες που αποκαλύπτονται συμμορφώνονται ή όχι με τα

διεθνή πρότυπα και κανονισμούς. Για παράδειγμα, οι κανόνες και οι κανονισμοί στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) προσδιορίζουν την Οδηγία για τη μη χρηματοοικονομική αναφορά (2014/95/ΕΕ), η οποία επιμένει ότι οι μεγάλες οντότητες δημοσίου συμφέροντος αναφέρουν πληροφορίες σχετικά με περιβαλλοντικές και κοινωνικές επιδόσεις (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2019). Είναι επομένως σημαντικό για τους εξωτερικούς ελεγκτές ειδικότερα και τους εξωτερικούς ελεγκτές γενικά να ελέγχουν και να επαληθεύουν τακτικά εάν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι αληθείς και σαφείς, προκειμένου να βοηθήσουν τις εταιρείες να αποτρέψουν νομικές συνέπειες και να θέσουν σε κίνδυνο τη φήμη τους (ΟΟΣΑ, 2018).

Το πιο σημαντικό, οι εξωτερικοί έλεγχοι όχι μόνο ενισχύουν τη νομική συμμόρφωση και ενισχύουν την εμπιστοσύνη των ενδιαφερομένων, τόσο για τους επενδυτές και τους πελάτες όσο και για την κοινότητα και τους ρυθμιστικούς φορείς. Ο έλεγχος των περιβαλλοντικών εκθέσεων τους διασφαλίζει ότι τα ενδιαφερόμενα μέρη έχουν αξιοπιστία στην εσωτερική περιβαλλοντική έκθεση μιας εταιρείας, αυξάνοντας έτσι την εμπιστοσύνη των ενδιαφερομένων και τη φήμη των εταιρειών. Τέτοια αποτελέσματα είναι ιδιαίτερα σημαντικά στο πλαίσιο της αναδυόμενης έννοιας της βιώσιμης χρηματοδότησης, καθώς πολλοί επενδυτές εξετάζουν ευκαιρίες που ευθυγραμμίζονται με περιβαλλοντικούς, κοινωνικούς και διακυβέρνησης παράγοντες (ESG). Για παράδειγμα, για τα πράσινα ομόλογα, παρέχεται βεβαιότητα από εξωτερικούς ελεγκτές για το εάν τα συγκεντρωμένα κεφάλαια χρησιμοποιούνται όπως καθορίζεται από τον εκδότη κατά την έκδοση των πράσινων ομολόγων (EU Green Bond Standard, 2021). Αυτό βοηθά στην προσέλκυση μεγάλων επενδυτών και επιπλέον, αυξάνει την ευθύνη στη χρήση των κεφαλαίων (Πρωτοβουλία Climate Bonds, 2020).

Άλλες μορφές ελέγχων που χρησιμοποιούνται επίσης σε ελέγχους και ισορροπίες είναι ιδιαίτερα σημαντικές για την επισήμανση των αποκλίσεων ή ακόμα και των ανακρίβειών στις περιβαλλοντικές εκθέσεις. Λαμβάνονται επίσης διορθωτικά μέτρα, ώστε όταν ο έλεγχος δείχνει ότι μια εταιρεία διόγκωνε τις επιδόσεις της σε περιβαλλοντικά θέματα ή υποτιμά την ευθύνη της σε περιβαλλοντικά θέματα, να γίνεται η κατάλληλη διόρθωση. Αυτό διασφαλίζει ότι οι πληροφορίες που δηλώνονται δεν είναι μόνο διαφανείς, αλλά θα διασφαλίσουν επίσης ότι οι εταιρείες θα είναι υπεύθυνες για το ναυάγιο τους στο περιβάλλον (Jones & Roberts, 2020).

5.2 Ρόλος των Εξωτερικών Ελεγκτικών Φορέων

Οι εξωτερικοί ελεγκτές διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο στην ενίσχυση της αξιοπιστίας των περιβαλλοντικών αναφορών. Με την ανεξάρτητη αξιολόγηση των δεδομένων και των διαδικασιών που ακολουθεί ο οργανισμός, διασφαλίζουν ότι οι πληροφορίες που δημοσιοποιούνται είναι ακριβείς, πλήρεις και συμμορφώνονται με τα προβλεπόμενα πρότυπα και κανονισμούς. Η συμμετοχή τους προσδίδει εμπιστοσύνη στους ενδιαφερόμενους φορείς, ενισχύοντας τη διαφάνεια και τη λογοδοσία του οργανισμού. Σύμφωνα με το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μεγάλες επιχειρήσεις δημοσίου συμφέροντος, για παράδειγμα εισηγμένες εταιρείες, τράπεζες, ασφαλιστικές εταιρείες υποτίθεται ότι ελέγχονται από ανεξάρτητους ελεγκτές σε νόμιμη βάση. Αυτή η απαίτηση εγγυάται ότι οι εξωτερικοί ελεγκτές θα έχουν πρόσβαση τόσο στις οικονομικές όσο και στις μη χρηματοοικονομικές (συμπεριλαμβανομένων των περιβαλλοντικών) εκθέσεων σε μια προσπάθεια να τονωθεί η αυξημένη διαφάνεια (Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, 2019).

Έτσι, ένα από τα σημαντικότερα δημόσια ιδρύματα που ασχολούνται με τον εξωτερικό έλεγχο στην ΕΕ είναι το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο (ECA). Το ECA εξετάζει εξονυχιστικά την εφαρμογή των κονδυλίων της ΕΕ όπου αυτά περιλαμβάνουν κεφάλαια που παρέχονται και στα περιβαλλοντικά εγχειρήματα. Μεταξύ των λειτουργιών του είναι επίσης ο έλεγχος της αναγνωσιμότητας σχετικά με την αποτελεσματική χρήση των κονδυλίων που παρέχονται εντός της ΕΕ και τη συμμόρφωση των δαπανών με τα περιβαλλοντικά πρότυπα της ΕΕ. Στους ελέγχους του, το ΕΕΣ συμβάλλει επίσης σε αξιολογήσεις της αποτελεσματικότητας των περιβαλλοντικών πολιτικών της ΕΕ και της σαφήνειας των περιβαλλοντικών εκθέσεων από τα κράτη μέλη της ΕΕ και διάφορες εταιρείες που χρησιμοποιούν κονδύλια της ΕΕ (Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, 2019). Για παράδειγμα, το ECA διεξήγαγε έλεγχο για την Πράσινη Συμφωνία της ΕΕ όπου ελέγχει τον τρόπο με τον οποίο χρησιμοποιούνται τα κονδύλια που παρέχονται στα προγράμματα μοναδικού προσδιορισμού του κλίματος και του περιβάλλοντος (European Green Deal Audit, 2020).

Εκτός από το ΕΕΣ και άλλους δημόσιους φορείς, οι ιδιωτικές ελεγκτικές εταιρείες είναι ένας άλλος σημαντικός παράγοντας που συνεισφέρει στον εξωτερικό περιβαλλοντικό έλεγχο. Πολυεθνικές λογιστικές εταιρείες, συμπεριλαμβανομένων των τεσσάρων μεγάλων παγκόσμιων εταιρειών, έχουν αναπτύξει εξειδικευμένες

υπηρεσίες στον έλεγχο των περιβαλλοντικών εκθέσεων και των εκθέσεων βιωσιμότητας. Αυτές οι εταιρείες δίνουν συμβουλές στις εταιρείες σχετικά με το πώς μπορούν να παρουσιάσουν δίκαια και με ακρίβεια την κατάσταση της αποκάλυψης βιωσιμότητας ενώ απευθύνονται σε παγκόσμιους φορείς όπως το GRI και το TCFD (KPMG, 2020). Η συμμετοχή τέτοιων εταιρειών είναι πολύτιμη για την επιχείρηση, ειδικά όταν αναζητούν τρόπους για να αυξήσουν την περιβαλλοντική αποκάλυψη και να ανταποκριθούν στη νέα ζήτηση των επενδυτών και των ρυθμιστικών αρχών (Deloitte 2020).

Οι ιδιωτικές ελεγκτικές εταιρείες προσφέρουν επίσης συμβουλευτικές υπηρεσίες για τη βελτίωση των συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης, διαχείρισης κινδύνων και αναφοράς της εταιρείας. Κατά συνέπεια, μέσω της συνεργασίας με εταιρείες, οι εξωτερικοί ελεγκτές είναι σε θέση να σημειώσουν τυχόν λάθη στις πρακτικές περιβαλλοντικής αναφοράς που υιοθετούν οι εταιρείες και να προτείνουν μέτρα που διευκολύνουν τη διαμόρφωση ενός καλύτερου τρόπου προετοιμασίας για τις περιβαλλοντικές εκθέσεις και δηλώσεις (PwC, 2020). Για παράδειγμα, οι ελεγκτικές εταιρείες μπορούν να βοηθήσουν τους οργανισμούς στην ενίσχυση των εσωτερικών ελέγχων σε σημαντικά μέτρα περιβαλλοντικής απόδοσης όπως π. αποτύπωμα άνθρακα, κατανάλωση ενέργειας και πρόσληψη νερού (Deloitte, 2020).

5.3 Ανεξαρτησία και Αξιοπιστία Εξωτερικών Ελέγχων

Οι εξωτερικοί ελεγκτικοί οργανισμοί είτε εταιρείες είτε κυβερνητικά ιδρύματα διαδραματίζουν αναπόσπαστο ρόλο στη διασφάλιση της αξιοπιστίας των περιβαλλοντικών εκθέσεων. Στην Ευρωπαϊκή Ένωση πραγματοποιούνται υποχρεωτικοί έλεγχοι μεγάλων οντοτήτων δημοσίου συμφέροντος στους οποίους περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, τράπεζες εισηγμένες στο χρηματιστήριο και ασφαλιστικές εταιρείες. Αυτή η απαίτηση διασφαλίζει ότι οι οικονομικές και μη χρηματοοικονομικές και περιβαλλοντικές εκθέσεις είναι ελεγχόμενες και ανοίγει δρόμος για μεγαλύτερη διαφάνεια (Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, 2019).

Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο (ECA) είναι ένας από τους σημαντικότερους δημόσιους ελεγκτές για τον εξωτερικό έλεγχο εντός της ΕΕ. Το ΕΕΣ επιβλέπει τη διαχείριση των χρημάτων της ΕΕ, από τα οποία χρηματοδοτεί το περιβάλλον μέσω περιβαλλοντικών έργων και προγραμμάτων. Μεταξύ των αρμοδιοτήτων του είναι η αξιολόγηση του κατά πόσον τα ποσά των κονδυλίων που διατίθενται από την ΕΕ

εκταμιεύονται βέλτιστα, καθώς και ο έλεγχος του τρόπου με τον οποίο χρησιμοποιούνται τα κονδύλια σε σχέση με τα πρότυπα της ΕΕ για το περιβάλλον. Οι έλεγχοι του ΕΕΣ περιέχουν σημαντικά ευρήματα σχετικά με τη χάραξη περιβαλλοντικής πολιτικής της ΕΕ και την περιβαλλοντική αποκάλυψη από δημόσιους οργανισμούς και ιδιωτικούς φορείς που ξεκίνησαν να υλοποιούν έργα με χρηματοδότηση της ΕΕ (Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, 2019). Για παράδειγμα, το ΕΕΣ διεξήγαγε τον έλεγχο των οικονομικών πόρων στο πλαίσιο μιας πρωτοβουλίας της ΕΕ όπως η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία και μπορούμε να δούμε ότι οι οικονομικοί πόροι που διατίθενται για κλιματικά και περιβαλλοντικά προγράμματα δαπανώνται σωστά (European Green Deal Audit, 2020).

Αυτή η πρακτική του Τιμόρ διεξάγεται συνήθως από ιδιωτικές ελεγκτικές εταιρείες εκτός της κυβέρνησης, όπως το ECA, καθώς και μέσω εξωτερικών περιβαλλοντικών ελέγχων. Εταιρείες που περιλαμβάνουν την Deloitte, την Pricewaterhouse Coopers, την Ernst & Young και την KPMG έχουν στην πραγματικότητα δημιουργήσει συγκεκριμένες υπηρεσίες ελέγχου περιβαλλοντικών εκθέσεων και εκθέσεων βιωσιμότητας. Αυτές οι εταιρείες παρέχουν στις εταιρείες κατανόηση των διαδικασιών της βιώσιμης υποβολής εκθέσεων καθώς και των περιβαλλοντικών γνωστοποιήσεων σύμφωνα με τις κύριες διεθνείς κατευθυντήριες γραμμές, δηλαδή GRI και TCFD (KPMG, 2020). Η δέσμευσή τους είναι σημαντική ειδικά για εταιρείες που στοχεύουν στη βελτίωση της περιβαλλοντικής αποκάλυψης και των αυξανόμενων αναγκών επενδυτών και αρχών (Deloitte, 2020).

Οι ιδιωτικές ελεγκτικές εταιρείες παρέχουν επίσης συμβουλευτικές υπηρεσίες που βοηθούν τον οργανισμό να βελτιώσει το EMS, το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνου και τις εκθέσεις τους. Έτσι, οι εξωτερικοί ελεγκτές μπορούν να επισημάνουν τα συγκεκριμένα ζητήματα που έχουν οι εταιρείες σχετικά με την επιβολή της περιβαλλοντικής αναφοράς και να προτείνουν πιθανές αλλαγές που κάνουν τις πληροφορίες που αποκαλύπτονται πιο ακριβείς και αξιόπιστες (PwC, 2020). Για παράδειγμα, οι ελεγκτικές εταιρείες θα μπορούσαν να βοηθήσουν τους οργανισμούς να βελτιώσουν τους εσωτερικούς ελέγχους και τη γνωστοποίηση σημαντικών μέτρων περιβαλλοντικής δραστηριότητας, συμπεριλαμβανομένων των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου, της ενέργειας και της χρήσης νερού (Deloitte, 2020).

5.4 Μελέτη Περίπτωσης: Εφαρμογές και Αποτελέσματα στην Ε.Ε.

Ένα καλό παράδειγμα του τρόπου με τον οποίο ο εξωτερικός έλεγχος διαδραματίζει θεμελιώδη ρόλο στην αύξηση της περιβαλλοντικής διαφάνειας φαίνεται στις πρακτικές τόσο της Siemens AG όσο και της Enel, οι οποίες έχουν καθιερώσει αυστηρό σύστημα εξωτερικού ελέγχου που ελέγχει και βελτιώνει τις εκθέσεις βιωσιμότητας. Τα χαρακτηριστικά που αντικατοπτρίζονται σε αυτές τις περιπτώσιολογικές μελέτες που αποκαλύπτουν πώς οι ανεξάρτητοι έλεγχοι όχι μόνο επιβεβαιώνουν τη συμμόρφωση με τα διεθνή πρότυπα αλλά ενισχύουν επίσης την αξιοπιστία και την αξιοπιστία των περιβαλλοντικών εκθέσεων των εταιρειών.

Ενσωματωμένη στην επιχειρηματική στρατηγική της Siemens, η βιωσιμότητα αποτελεί εδώ και χρόνια ακρογωνιαίο λίθο ενός από τους μεγαλύτερους παγκόσμιους βιομηχανικούς κολοσσούς. Η Εταιρεία εργάζεται σε διάφορους κλάδους, όπως οι υποδομές, η κινητικότητα, η υγειονομική περίθαλψη και οι βιομηχανίες και είναι αφοσιωμένη στην ψηφιοποίηση διαφόρων πτυχών για την επίτευξη αποτελεσματικότητας και βιώσιμης ανάπτυξης. Ως κύριος πρωταγωνιστής της αλλαγής, η Siemens εστιάζει σε τρία ευρεία πεδία δράσης: την απαλλαγή από άνθρακα, την αποδοτικότητα των πόρων και τη συμβολή στην κυκλική οικονομία, τα οποία ενστερνίζονται και ορίζονται από την εταιρεία ως μέρος του πλαισίου βιωσιμότητας DEGREE (Siemens Sustainability Report, 2023).

Όπως πολλά καινοτόμα πλαίσια για την αντιμετώπιση της βιωσιμότητας, το DEGREE ενσωματώνει μια προσέγγιση 360 μοιρών και αντιμετωπίζει την απαλλαγή από τον άνθρακα, την ισότητα, τη διακυβέρνηση και τους πόρους μέσω σαφώς καθορισμένων και ποσοτικοποιήσιμων στόχων (Siemens, 2023). Αυτοί οι εξωτερικοί έλεγχοι βοηθούν να διασφαλιστεί ότι η Siemens βρίσκεται σε καλό δρόμο για την επίτευξη τέτοιων στόχων, ειδικά εκείνων που σχετίζονται με τις εκπομπές άνθρακα της εταιρείας ή τη σπατάλη πόρων. Η Siemens έχει υιοθετήσει ένα εκτενές σχέδιο δράσης για το κλίμα με τα ακόλουθα σχέδια και στόχους •Μείωση των εκπομπών κατά 55% έως το 2025 •Φτάστε το καθαρό μηδέν έως το 2030. Αυτά είναι σύμφωνα με το SBTi και τους πιο περιεκτικούς στόχους της Συμφωνίας του Παρισιού που επιδιώκει να διασφαλίσει ότι η υπερθέρμανση του πλανήτη δεν θα υπερβαίνει τους 1,5 βαθμούς, (Siemens, 2023).

Η Siemens σημείωσε πρόοδο στην Έκθεση Αειφορίας της για το οικονομικό έτος 2023. πέτυχε σημαντικές βελτιώσεις στη μείωση των εκπομπών άνθρακα στο 50 τοις

εκατό σε σύγκριση με το 2019. Αυτή η πρόοδος επαληθεύτηκε εξωτερικά από ελεγκτές, οι οποίοι ανέλυσαν δείκτες της Siemens όπως τα ποσοστά μείωσης του άνθρακα, κατανάλωσης ενέργειας και συστημάτων διαχείρισης αποβλήτων (Siemens, 2023). Διεξάγοντας τη δραστηριότητα εξωτερικού ελέγχου, η Siemens εγγυάται τις πλήρεις, ανοιχτές και, συμμορφούμενες με τα διεθνή πρότυπα, συμπεριλαμβανομένων των GRI και TCFD, δηλώσεων απόδοσης βιωσιμότητας (Siemens, 2023).

Επιπλέον, οι εξωτερικές αξιολογήσεις της βιωσιμότητας κάνουν τη Siemens να αναπτύξει ακόμη μεγαλύτερη αξιοπιστία με όλους τους ενδιαφερόμενους, όπως επενδυτές, ρυθμιστικές αρχές και πελάτες. Αυτή η τάση είναι ιδιαίτερα σημαντική καθώς όλο και περισσότεροι επενδυτές δίνουν προσοχή στα κριτήρια ESG, ενώ οι αντικειμενικοί έλεγχοι δίνουν αξιοπιστία στις δηλώσεις της Siemens ότι είναι ηγέτης της βιωσιμότητας. Ελεγχόμενη από εξωτερικό έλεγχο, το οικονομικό έτος 2023, η Siemens βοήθησε τους πελάτες της να αντισταθμίσουν περίπου 190 εκατομμύρια τόνους CO₂ μέσω της χρήσης βιώσιμων τεχνολογιών της Siemens.

Η Siemens διαθέτει κεντρικές και τμηματικές ομάδες βιωσιμότητας και εξωτερικούς ελεγκτές επιθεωρούν ανεξάρτητα τις πληροφορίες περιβαλλοντικής απόδοσης της εταιρείας και τις συγκρίνουν με τα σχετικά διεθνή πρότυπα. Ο έλεγχος της Siemens συνεπάγεται ολοκληρωμένη αξιολόγηση του προφίλ άνθρακα της εταιρείας, των μέτρων εξοικονόμησης ενέργειας και των πρακτικών διάθεσης. Οι εξωτερικοί ελεγκτές της Siemens προσφέρουν επίσης προτάσεις και συμβουλές σχετικά με τις βελτιώσεις των εκθέσεων βιωσιμότητας. Χρησιμοποιεί επίσης στη βελτίωση της αναφοράς βιωσιμότητας της Siemens παρέχοντας στον οργανισμό πληροφορίες σχετικά με το πώς μπορεί να μειώσει ακόμη περισσότερο το περιβαλλοντικό αποτύπωμα (Siemens, 2023).

Οι εξωτερικοί έλεγχοι έχουν γίνει κρίσιμοι για τη Siemens, ιδίως για την επίλυση ζητημάτων ανισορροπίας στις εκθέσεις βιωσιμότητας, καθώς και για τη διασφάλιση ότι οι γνωστοποιήσεις τους πληρούν τα απαιτούμενα πρότυπα, όπως αναμένεται από τις αρχές αποκάλυψης και τους χρήστες. Για παράδειγμα, οι ανεξάρτητοι έλεγχοι των στρατηγικών μείωσης του άνθρακα της Siemens διευκολύνουν αυτή την εταιρεία να προσελκύσει επενδυτές που ενδιαφέρονται για μακροπρόθεσμες βιώσιμες εταιρείες.

Μια άλλη περίπτωση είναι η πολυεθνική εταιρεία ενέργειας με έδρα την Ιταλία, η οποία επωφελείται επίσης από τη συμμετοχή σε εξωτερικό έλεγχο ως μέρος των μεθόδων για την αύξηση της περιβαλλοντικής διαφάνειας. Η Enel είναι μια

παγκόσμια εταιρεία ενέργειας που εστιάζει στην παραγωγή ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και λειτουργεί με βάση την ισχυρή αρχή της βιωσιμότητας. Η εταιρεία έχει περάσει από μια διαδικασία μετασχηματισμού από τη χρήση ορυκτών καυσίμων σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, ιδίως την ηλιακή, την αιολική και την υδροηλεκτρική ενέργεια.

Ως μέρος της περιβαλλοντικής έκθεσης Enel, όλοι οι περιβαλλοντικοί δείκτες που αφορούν την παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, το αποτύπωμα άνθρακα και τη χρήση νερού ελέγχονται εξωτερικά. Ακολουθώντας το παράδειγμα της Siemens, οι εξωτερικοί έλεγχοι της Enel πληρούν τα παγκόσμια πρότυπα βιωσιμότητας, όπως το GRI και το TCFD, που εγγυώνται ότι η βιώσιμη έκθεση της εταιρείας είναι αξιόπιστη, συνεκτική και εξαντλητική. Αυτοί οι έλεγχοι είναι ζωτικής σημασίας για την αξιοπιστία της εταιρείας – ειδικά σήμερα που η Enel κατασκευάζει ενεργά νέες εγκαταστάσεις στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σε όλη την Ευρώπη και παγκοσμίως.

Ορισμένα παραδείγματα για το πώς η Enel πέτυχε τους στόχους της για ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και απαλλαγής από τις ανθρακούχες πηγές το 2023 περιλαμβάνουν την εξωτερική επαλήθευση. Οι συγκεκριμένοι στόχοι περιλαμβάνουν την πλήρη απαλοιφή του οργανισμού από τον άνθρακα μέχρι το έτος 2040 και οι εξωτερικοί ελεγκτές έχουν επιβεβαιώσει ότι η Enel είναι καλά προετοιμασμένη να επιτύχει αυτούς τους στόχους. Μέχρι το τέλος του 2023, η Enel έχει επενδύσει σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και παρήγαγε 54 GW που συμπληρώνουν τις παγκόσμιες τάσεις μείωσης της χρήσης ορυκτών πηγών ενέργειας (Enel, 2023). Επιβεβαιωμένοι από ανεξάρτητους ελεγκτές σχετικά με την παραγωγή ανανεώσιμων πηγών ενέργειας της Enel, οι αριθμοί που παρουσιάζονται σε αυτήν την έκθεση έχουν επαληθευτεί σε σχέση με τα παγκόσμια πρότυπα αναφοράς βιωσιμότητας.

Παρόλα αυτά, οι αντικειμενικές αξιολογήσεις που πραγματοποιήθηκαν από ελεγκτές εκτός της Enel έχουν θετικά επηρεάσει την ικανότητα της εταιρείας να αναπτύσσει αυστηρά συστήματα εσωτερικού ελέγχου που μετρούν και αναφέρουν τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις του οργανισμού. Για παράδειγμα, εξωτερικοί ελεγκτές της εταιρείας Enel επεσήμαναν ότι αυτή η εταιρεία μπορεί να συλλέξει δεδομένα πιο αποτελεσματικά και να βελτιώσει την ακρίβεια της αναφερόμενης χρήσης νερού. Όλα αυτά έχουν αποδειχθεί χρήσιμα ειδικά για την Enel, ειδικά καθώς η εταιρεία καταρτίζει το σχέδιο βιωσιμότητας της και για να αντιμετωπίσει την αυξανόμενη ανάγκη από τα ενδιαφερόμενα μέρη της (Enel, 2023).

Ανεξάρτητα από την Enel, οι εξωτερικοί ελεγκτές είναι επίσης υπεύθυνοι για την επίβλεψη ότι η εταιρεία παρέχει ακριβείς και πλήρεις εκθέσεις βιωσιμότητας που πληρούν τα διεθνή πρότυπα. Η διαδικασία ελέγχου περιλαμβάνει επίσης την αξιολόγηση των δεικτών περιβαλλοντικής απόδοσης της Enel, όπως οι Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, το Αέριο Θερμοκηπίου και το Νερό. Εξετάζουν επίσης την αποτελεσματικότητα των συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης του οργανισμού καθώς και αναλύουν ευκαιρίες για βελτίωση των συνθηκών για την Enel.

Ένα άλλο πλεονέκτημα των εξωτερικών ελέγχων που είναι χρήσιμοι για την Enel είναι ότι συμβάλλουν στην οικοδόμηση της φήμης της εταιρείας με επενδυτές που δίνουν μεγαλύτερη προσοχή στην αξιολόγηση ESG. Πράγματι, δεδομένων των δημοσίως ελεγμένων εκθέσεων βιωσιμότητας της Enel, η εταιρεία έχει συγκεντρώσει σημαντικό οικονομικό μερίδιο στη βιώσιμη παραγωγή ενέργειας. Κατά τη διάρκεια του 2023 η εταιρεία μέσω πράσινων ομολόγων, κινητοποίησε 4,8 δισ. ευρώ για τη χρηματοδότηση των σχεδίων της για πράσινη ενέργεια. Έτσι, ο εξωτερικός έλεγχος επιβεβαίωσε στους επενδυτές την πραγματική χρήση του πράσινου χρήματος από την εταιρεία κοινής ωφέλειας για πράσινο σκοπό όπως προβλεπόταν (Enel, 2023).

Η εξέταση των εμπειριών της Siemens και της Enel παρέχει κριτική κατανόηση της χρήσης εξωτερικών ελεγκτών για την αύξηση της περιβαλλοντικής καθαρότητας. Και οι δύο εταιρείες τεκμηρίωσαν ότι η διασφάλιση τρίτου μέρους, εκτός από την ανεξάρτητη επιβεβαίωση της απόδοσης βιωσιμότητας, προσφέρει επίσης ένα μοντέλο για τη συνεχή βελτίωση των περιβαλλοντικών εκθέσεων των επιχειρήσεων. Ως εκ τούτου, τα βασικά ευρήματα δείχνουν ότι «Μέσω του εξωτερικού ελέγχου των πληροφοριών περιβαλλοντικών επιδόσεων, η Siemens και η Enel ήταν σε θέση να δημιουργήσουν εμπιστοσύνη μεταξύ των ενδιαφερομένων, όπως επενδυτές, ρυθμιστικές αρχές και πελάτες, καθώς και να ενισχύσουν τη φήμη των εταιρειών ως περιβαλλοντικών ηγετών.

Ένα άλλο όφελος που προκύπτει από τους εξωτερικούς ελέγχους είναι η βελτίωση της αξιοπιστίας των εκθέσεων βιωσιμότητας που συντάσσουν οι εταιρείες. Πρόκειται για ένα σύστημα όπου οι ανεξάρτητοι ελεγκτές εξασφαλίζουν στους επενδυτές ότι τα περιβαλλοντικά δεδομένα των εταιρειών είναι αξιόπιστα και αξιόπιστα διεθνή πρότυπα. Αυτά είναι σημαντικά προκειμένου να επιτευχθεί η δέσμευση των ενδιαφερομένων, ειδικά σε βιομηχανίες που βασίζονται σε μεγάλο βαθμό στο περιβάλλον, όπως η ενέργεια και οι βιομηχανίες μεταποίησης (Siemens Energy Limited, 2023; Enel Amhara Power Generation and Specialized Hospital, 2023).

- Συμμόρφωση με τα Παγκόσμια Πρότυπα: Η Enel και η Siemens συμμετέχουν στην ολοκληρωμένη αναφορά και βιωσιμότητα με κοινή αναφορά στο GRI και το TCFD, σημεία αναφοράς που εγγυώνται βέλτιστα πρότυπα περιβαλλοντικής αναφοράς. Είναι μια κοινή διαδικασία να πραγματοποιούνται εξωτερικοί έλεγχοι που θα ελέγχουν εάν αυτές οι γνωστοποιήσεις ευθυγραμμίζονται με την αυστηρή εφαρμογή αυτών των πλαισίων, δημιουργώντας έτσι τη βεβαιότητα μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών ότι οι παραπάνω εταιρείες πληρούν τις εγγυημένες επιδόσεις βιωσιμότητας.
- Συνεχής βελτίωση: Που σημαίνει ότι, ενώ η έννοια του εξωτερικού ελέγχου αφορά τον έλεγχο των αριθμών που υπήρχαν στο παρελθόν – δίνει επίσης τεράστιες δυνατότητες να κοιτάξουμε μπροστά και να βελτιωθούμε. Τόσο η Siemens όσο και η Enel έχουν χρησιμοποιήσει τα αποτελέσματα των εξωτερικών ελέγχων για να αναπτύξουν τα σχέδια διαχείρισης βιωσιμότητας, να βελτιώσουν τη μεθοδολογία τους για τη μέτρηση και τη συλλογή δεδομένων σχετικά με τον αντίκτυπο και το αποτύπωμα και να ανακαλύψουν νέους τρόπους για την ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων της επιχείρησης στο περιβάλλον. Αυτός ο τύπος επένδυσης σε συνεχή ανάπτυξη είναι χαρακτηριστικός των επιχειρήσεων που είναι πραγματικά δεσμευμένες στην επίτευξη συγκεκριμένων στόχων βιωσιμότητας (Siemens, 2023· Enel, 2023).
- Εμπιστοσύνη επενδυτών: Δεδομένου ότι τα κριτήρια ESG γίνονται πιο σημαντικά για τους επενδυτές, οι εξωτερικοί ανεξάρτητοι έλεγχοι αποτελούν πολύτιμο πλεονέκτημα για επιχειρήσεις όπως η Siemens και η Enel. Με αυτόν τον τρόπο, οι προαναφερθείσες εταιρείες έχουν πρακτικά δοκιμάσει τις εκθέσεις βιωσιμότητας υποβάλλοντάς τις μέσω ανεξάρτητων αξιολογήσεων και το αποτέλεσμα έχει ενισχυθεί η επένδυση από τους ενδιαφερόμενους φορείς των εταιρειών για τις πρωτοβουλίες τους για την πράσινη ενέργεια και τη βιωσιμότητα (Siemens, 2023, Enel, 2023).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6ο

Συνδυασμένη Προσέγγιση Εσωτερικού και Εξωτερικού Ελέγχου

6.1 Ολιστική Προσέγγιση για τη Βελτίωση της Περιβαλλοντικής Διαφάνειας

Η διαφάνεια και η ακρίβεια της περιβαλλοντικής αναφοράς ενός σύγχρονου οργανισμού μπορεί να βελτιωθεί με την υιοθέτηση μιας προσέγγισης βέλτιστης πρακτικής που συνδυάζει εσωτερικούς και εξωτερικούς ελέγχους. Ο συνδυασμός αυτών των δύο ελεγκτικών διαδικασιών συγχωνεύει αυτό που είναι ήδη ισχυρός μηχανισμός σε ένα ισχυρό εργαλείο για τη διασφάλιση ότι οι εταιρείες εκπληρώνουν τις ρυθμιστικές τους υποχρεώσεις και παρέχουν στους ενδιαφερόμενους διαβεβαιώσεις σχετικά με τις περιβαλλοντικές τους επιδόσεις.

Η συνήθης εστίαση των εσωτερικών ελέγχων είναι η αξιολόγηση των εσωτερικών ελέγχων μιας εταιρείας και η διαχείριση του κινδύνου. Από την άλλη πλευρά, αυτοί οι έλεγχοι επιτρέπουν στη διοίκηση να επωφεληθεί από την άποψη των γνώσεων σχετικά με πιθανούς προβληματικούς τομείς στις περιβαλλοντικές πρακτικές της εταιρείας, οι οποίες περιλαμβάνουν επίσης συστάσεις για τομείς προς βελτίωση (Perry & James, 2021). Οι εσωτερικοί έλεγχοι είναι πολύ καλοί στο να υψώνουν τις σημαίες λόγω ανεπαρκούς συλλογής πληροφοριών. εσφαλμένη αναφορά πληροφοριών· και βελτίωση της αποτελεσματικότητας των συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης. Συχνά, αυτοί οι έλεγχοι είναι η πρώτη γραμμή άμυνας για την υπεράσπιση της ακρίβειας των περιβαλλοντικών γνωστοποιήσεων μιας εταιρείας. Σε αυτήν την περίπτωση, ένας εσωτερικός έλεγχος μπορεί να υποδείξει μια κακή διαδικασία για τον εντοπισμό της κατανάλωσης άνθρακα ή ενέργειας και αυτό μπορεί να διορθωθεί προτού υπάρξει περαιτέρω ζημιά.

Από την άλλη πλευρά, οι εξωτερικοί έλεγχοι αποτελούν ανεξάρτητη επαλήθευση των περιβαλλοντικών γνωστοποιήσεων της εταιρείας. Εκτελούνται από εξωτερικούς, ανεξάρτητους ελεγκτές που ελέγχουν τα περιβαλλοντικά δεδομένα της εταιρείας για να ελέγξουν την ακρίβεια και τη συμμόρφωσή τους με τις κανονιστικές απαιτήσεις και τα διεθνή πρότυπα (Davies, 2020). Οι εξωτερικοί έλεγχοι παρέχουν μια αντικειμενική ανασκόπηση των περιβαλλοντικών επιδόσεων μιας εταιρείας που δίνει

μεγαλύτερη αξιοπιστία στα δεδομένα που χρησιμοποιούνται για τη συνεργασία με τα ενδιαφερόμενα μέρη.

Ενώ ο εσωτερικός και ο εξωτερικός έλεγχος μπορούν να λειτουργήσουν και οι δύο ως αποτελεσματικοί δίαυλοι περιβαλλοντικής διαφάνειας, ο συνδυασμός αυτών πέρα από τα δυνατά σημεία επιτρέπει τη δημιουργία μιας πιο ολοκληρωμένης διαδικασίας. Αυτός είναι ο τρόπος με τον οποίο εκτελούνται οι εσωτερικοί έλεγχοι για να ελέγχεται συνεχώς η ορθότητα των συστημάτων και διαδικασιών για τη συλλογή περιβαλλοντικών δεδομένων και να διασφαλίζεται ότι η εταιρεία πληροί επίσης τα εσωτερικά περιβαλλοντικά της πρότυπα. Ωστόσο, υπάρχει επίσης ένα άλλο επίπεδο διασφάλισης - οι εξωτερικοί έλεγχοι, καθώς τα δεδομένα επαληθεύονται ανεξάρτητα από μια εξωτερική πηγή. Η χρήση των διπλών επιπέδων βελτιώνει την αξιοπιστία των περιβαλλοντικών εκθέσεων συνολικά και βοηθά τους ενδιαφερόμενους φορείς να αισθάνονται μεγαλύτερη εμπιστοσύνη στους επενδυτές, τις ρυθμιστικές αρχές και το κοινό (Jones, 2019).

Ένα από τα βασικά οφέλη αυτής της συνδυασμένης προσέγγισης είναι ότι παρέχει στις εταιρείες μια πλατφόρμα για να είναι προληπτικά οικολογικά διαφανείς. Σε αντίθεση με τη χρήση εξωτερικών ελέγχων για την αντιμετώπιση πιθανών προβλημάτων, οι εταιρείες μπορούν να χρησιμοποιήσουν εσωτερικούς ελέγχους για να εντοπίσουν και να διορθώσουν προβλήματα το συντομότερο δυνατό. Αυτό όχι μόνο ενισχύει την περιβαλλοντική αναφορά σε γενικούς όρους, αλλά επιτρέπει επίσης στις εταιρείες να παραμείνουν μπροστά από τις κανονιστικές αλλαγές και τις προσδοκίες των ενδιαφερομένων (PWC, 2022). Η οδηγία για τη μη χρηματοοικονομική αναφορά (2014/95/EE) απαιτεί από τις εταιρείες στις οποίες εφαρμόζεται να αναφέρουν τον τρόπο διαχείρισης των κοινωνικών και περιβαλλοντικών κινδύνων. Με την Οδηγία για την Έκθεση για την Εταιρική Βιωσιμότητα (CSRD) που έρχεται, μπορούμε να περιμένουμε ακόμη πιο δρακόντεια επίπεδα διαφάνειας. Από τη στιγμή που η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε το ενημερωμένο έγγραφό της για τον περιβαλλοντικό έλεγχο, οι εταιρείες που χρησιμοποιούν εσωτερικούς και εξωτερικούς ελέγχους για να επικυρώσουν τις περιβαλλοντικές τους επιδόσεις είναι έτοιμες να ανταποκριθούν σε αυτές τις εξελισσόμενες απαιτήσεις (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2020).

6.2 Συνεργασία Εσωτερικών και Εξωτερικών Φορέων Ελέγχου

Η συνολική αξιολόγηση της περιβαλλοντικής απόδοσης μιας εταιρείας είναι δυνατή μόνο μέσω της συνεργασίας εσωτερικών και εξωτερικών ελεγκτών. Καμία άλλη λειτουργία δεν προσφέρει τόσα πολλά από τα ίδια οφέλη, συνεργάζονται και το σύνολο των λειτουργιών παράγει μια καλύτερη, πιο ακριβή και πιο λεπτομερή εικόνα της περιβαλλοντικής αναφοράς μιας εταιρείας. Οι εσωτερικοί ελεγκτές έχουν μια ευαίσθητη κατανόηση της διαδικασίας της εταιρείας και μπορούν να εντοπίσουν κενά στα αποτελέσματα των περιβαλλοντικών εκθέσεων. Είναι σε θέση να αντλήσουν από αυτή τη βαθιά γνώση όταν προτείνουν βελτιώσεις που θα κάνουν τους εξωτερικούς ελέγχους πιο ομαλούς και ακριβείς (Deegan, 2021).

Επιπλέον, οι εσωτερικοί ελεγκτές μπορούν επίσης να αντιμετωπίσουν τους πιθανούς κινδύνους νωρίς στη διαδικασία υποβολής εκθέσεων. Για παράδειγμα, εάν οι εσωτερικοί ελεγκτές βρουν ελαττώματα στις διαδικασίες συλλογής δεδομένων που αφορούν τη διαχείριση αποβλήτων ή τη χρήση νερού, μπορούν να προτείνουν διορθωτικές ενέργειες πριν ελέγξουν οι εξωτερικοί ελεγκτές. Μια τέτοια προσέγγιση προνοητικής σκέψης όχι μόνο οδηγεί σε πιο ακριβή περιβαλλοντική αναφορά της εταιρείας, αλλά και σε συμμόρφωση με τους περιβαλλοντικούς κανονισμούς (IFAC, 2020).

Ενώ οι εξωτερικοί ελεγκτές είναι ανεξάρτητοι και αντικειμενικοί καθώς φέρνουν άποψη στη διαδικασία ελέγχου. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό για να βεβαιωθείτε ότι τα ευρήματα του εσωτερικού ελέγχου είναι αμερόληπτα και ακριβή. Οι εσωτερικοί ελεγκτές, εν τω μεταξύ, παρέχουν στους εξωτερικούς ελεγκτές πληροφορίες για την εταιρεία που ελέγχουν και για τις βέλτιστες πρακτικές του κλάδου και τις πρόσφατες ρυθμιστικές εξελίξεις που οι εξωτερικοί ελεγκτές μπορεί να μην γνωρίζουν. Για παράδειγμα, οι εξωτερικοί ελεγκτές μπορούν να βοηθήσουν μια εταιρεία να δημιουργήσει μια συνεκτική περιβαλλοντική αναφορά σύμφωνα με τις πιο πρόσφατες βέλτιστες πρακτικές της Global Reporting Initiative (GRI) ή της Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD, 2021). Οι περιβαλλοντικές γνωστοποιήσεις της εταιρείας βασίζονται στην αντικειμενικότητα και τη γνώση τους για τις εξωτερικές τάσεις και κανονισμούς.

Η τακτική επικοινωνία και ο συντονισμός μεταξύ εσωτερικών και εξωτερικών ελεγκτών με αποτελεσματική συνεργασία συμβαίνει συχνά μέσω της διαδικασίας ελέγχου. Για παράδειγμα, εάν οι εσωτερικοί ελεγκτές αναφέρουν τα ευρήματά τους

και τις συστάσεις στην εσωτερική μας έκθεση, οι εξωτερικοί ελεγκτές μπορούν να χρησιμοποιήσουν αυτά τα ευρήματα και θα πρέπει να υποβάλουν αυτές τις επισκοπήσεις σε τομείς που είναι σημαντικοί. Με αυτόν τον τρόπο, αυτή η συνεργασία διασφαλίζει ότι τόσο οι εσωτερικοί όσο και οι εξωτερικοί έλεγχοι ευθυγραμμίζονται ενώ δημιουργείται μια ακριβής και διαφανής περιβαλλοντική έκθεση (KPMG, 2020).

Επιπλέον, η συνεργασία μεταξύ εσωτερικών και εξωτερικών ελεγκτών θα βελτιώσει τη συνολική διαδικασία ελέγχου. Με την ανταλλαγή πληροφοριών και γνώσεων μεταξύ των δύο λειτουργιών, μειώνονται οι προσπάθειες και για τις δύο ομάδες ελέγχου να αντιγράψουν η μία την εργασία της άλλης, και οι δύο ομάδες ελέγχου αγωνίζονται για τους ίδιους στόχους. Για παράδειγμα, εάν ένας εσωτερικός έλεγχος αποκαλύψει κενά στην αναφορά της εταιρείας για το αποτύπωμα άνθρακα, οι εξωτερικοί ελεγκτές μπορούν να επισημάνουν αυτόν τον τομέα κατά την επισκόπηση εργασιών που επικεντρώνονται σε αυτόν τον ορισμό για να διασφαλίσουν τη συμμόρφωση με τα διεθνή πρότυπα. (PWC, 2022) Αυτή η ενοποίηση εσωτερικών και εξωτερικών ελέγχων έχει ως αποτέλεσμα ένα ευρύτερο εύρος της θετικής περιβαλλοντικής απόδοσης μιας εταιρείας και, επομένως, σε πιο ακριβείς και διαφανείς γνωστοποιήσεις.

6.3 Προκλήσεις και Ευκαιρίες

Ωστόσο, τα οφέλη από τη διενέργεια εσωτερικού και εξωτερικού ελέγχου με συνδυασμό προσεγγίσεων συνοδεύονται από ορισμένες προκλήσεις. Ένα από τα κύρια εμπόδια είναι να διασφαλιστεί η επιτυχής επικοινωνία και συνεργασία μεταξύ των ομάδων εσωτερικού και εξωτερικού ελέγχου. Επειδή ο εσωτερικός ελεγκτής και ο εξωτερικός ελεγκτής αποτελούν μέρος και εκτός από τον οργανισμό, οι προτεραιότητες, οι προσανατολισμοί και οι μεθοδολογίες μπορεί να διαφέρουν. Ένα καλό παράδειγμα είναι ότι οι εσωτερικοί ελεγκτές συνήθως εστιάζουν στους λειτουργικούς κινδύνους και τους ελέγχους, ενώ οι εξωτερικοί ελεγκτές ενδιαφέρονται περισσότερο για τη συμμόρφωση και τα κανονιστικά ζητήματα (Davies, 2020). Αυτό σημαίνει ότι αυτές οι διαφορές μπορούν να δημιουργήσουν προκλήσεις για την ευθυγράμμιση των ευρημάτων σας και τη διασφάλιση ότι και οι δύο έλεγχοι λειτουργούν προς τους ίδιους στόχους.

Αυτές οι προκλήσεις μπορούν να επιλυθούν με τη δημιουργία σαφών πρωτοκόλλων επικοινωνίας μεταξύ αυτών των δύο λειτουργιών ελέγχου και τη δημιουργία μιας συνεργασίας μεταξύ αυτών των δύο λειτουργιών. Και αυτό μπορεί να συνεπάγεται την τακτική συνάντηση εσωτερικών και εξωτερικών ελεγκτών για να συζητήσουν τα βασικά ευρήματά τους, να διαβιβάσουν πληροφορίες και να εξαγάγουν την ευθυγράμμιση των στόχων τους. Ενθαρρύνοντας την ανοιχτή επικοινωνία, οι εταιρείες μπορούν να είναι σίγουροι ότι τόσο οι εσωτερικοί όσο και οι εξωτερικοί ελεγκτές βρίσκονται στην ίδια σελίδα όσον αφορά την κοινή πρόθεση για αύξηση της περιβαλλοντικής διαφάνειας (Deegan, 2021).

Μια ακόμη πρόκληση είναι να διασφαλιστεί ότι οι εσωτερικοί καθώς και οι εξωτερικοί ελεγκτές διαθέτουν την απαιτούμενη τεχνογνωσία για τη διεξαγωγή αποτελεσματικού περιβαλλοντικού ελέγχου. Η υποβολή εκθέσεων για το περιβάλλον είναι πολύπλοκη και απαιτεί ιδιαίτερη γνώση των κανονισμών, των πλαισίων και των κινδύνων για έναν συγκεκριμένο κλάδο. Αυτή η κατανόηση της περιβαλλοντικής επιστήμης και μηχανικής, γνώση παγκόσμιων προτύπων αναφοράς όπως το GRI· Και η εξοικείωση με πρωτοβουλίες όπως οι εκπομπές άνθρακα και η ενεργειακή απόδοση είναι απαραίτητη για να ελέγξει κάποιος μια εταιρεία σε τέτοια πράγματα (Jones & Slomovic, 2021). Αυτές οι εταιρείες δεν έχουν άλλη επιλογή από το να διασφαλίσουν ότι οι ομάδες εσωτερικού και εξωτερικού ελέγχου τους είναι κατάλληλα εκπαιδευμένες σε αυτούς τους τομείς και έχουν πρόσβαση στους απαραίτητους πόρους για τη διενέργεια αξιόπιστων ελέγχων.

Μια λύση σε αυτό είναι οι εταιρείες να προσλαμβάνουν συμβούλους από το εξωτερικό που επικεντρώνονται σε περιβαλλοντικά θέματα. Αυτοί οι σύμβουλοι μπορούν να παρέχουν εκπαίδευση σε εσωτερικούς ελεγκτές, καθώς και να βοηθήσουν τους εξωτερικούς ελεγκτές να αξιολογήσουν δύσκολα περιβαλλοντικά δεδομένα. Επιπλέον, οι εταιρείες θα μπορούσαν να προσλάβουν ελεγκτές που διαθέτουν τεχνογνωσία περιβαλλοντικής επιστήμης και βιωσιμότητας για να ενισχύσουν τις ομάδες εσωτερικού ελέγχου (IFAC, 2020). Είναι δυνατό για τις εταιρείες να βελτιώσουν το σύνολο της επίδρασης των ελεγκτών τους διασφαλίζοντας ότι οι εσωτερικοί και εξωτερικοί ελεγκτές διαθέτουν τις γνώσεις και τις απαιτούμενες δεξιότητες για την πραγματοποίηση περιβαλλοντικών επιδόσεων.

Ωστόσο, η ολοκληρωμένη προσέγγιση στον εσωτερικό και εξωτερικό έλεγχο έχει σημαντικές δυνατότητες για την ενίσχυση της περιβαλλοντικής διαφάνειας της εταιρείας. Ο συνδυασμός και των δύο λειτουργιών οδηγεί στη διαμόρφωση ενός

καλύτερου και περιεκτικού πλαισίου ελέγχου που παρέχει αποτελέσματα στα οποία μπορούν να βασιστούν οι ενδιαφερόμενοι όσον αφορά την περιβαλλοντική απόδοση της εταιρείας. Εκτός από την υποστήριξη της συμμόρφωσης των επιχειρήσεων με τον κανονισμό, η προσέγγιση ενισχύει επίσης την εικόνα τους ως υπεύθυνα μέλη της κοινωνίας που εμπλέκονται στις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης (Deegan, 2021).

Συνολικά, η συνδυασμένη προσέγγιση παρέχει το στρατηγικό όφελος για τις εταιρείες στο πλαίσιο της αυξανόμενης έμφασης της ΕΕ στην περιβαλλοντική διαφάνεια. Συνολικά, μπορούν να διατυπωθούν ορισμένες συστάσεις ότι με την εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου ελέγχου, οι εταιρείες θα είναι σε θέση να εγγυηθούν ότι οι περιβαλλοντικές γνωστοποιήσεις τους είναι στέρεες, αξιόπιστες και ανταποκρίνονται στις σημερινές ρυθμίσεις. Για παράδειγμα, οι εταιρείες που εμπíπτουν στο πεδίο εφαρμογής της CSRD θα επεκτείνουν αυστηρότερες υποχρεώσεις γνωστοποίησης σχετικά με τις πολιτικές τους ESG (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2020). Οι προσεγγίσεις της ενσωμάτωσης των στρατηγικών ελέγχου βοηθούν τις εταιρείες να προετοιμαστούν για αυτούς τους νέους κανονισμούς και εγγυώνται ότι οι περιβαλλοντικές εκθέσεις τους αντικατοπτρίζουν το καλύτερο από την κατάσταση διαφάνειας (PWC, 2022).

Επιπλέον, η ολοκληρωμένη προσέγγιση μπορεί να είναι αποτελεσματική στη διαδικασία επικοινωνίας αξιών με στόχο την απόκτηση εμπιστοσύνης των ενδιαφερομένων, συμπεριλαμβανομένων των επενδυτών, των ρυθμιστικών αρχών και του κοινού. Τα τελευταία χρόνια, οι μέτοχοι έχουν αυξήσει την πίεση στους διευθυντές να αποκαλύπτουν ουσιώδεις πληροφορίες σχετικά με τις περιβαλλοντικές συνθήκες των οργανισμών τους. Η χρήση μιας συνδυασμένης προσέγγισης ελέγχου που αναγκάζει τις εταιρείες να τηρούν τις πρακτικές τους δείχνει στον κόσμο ότι ενδιαφέρονται για τη λογοδοσία, καθιστώντας έτσι τον εαυτό τους και άλλους δυνητικά πιο ελκυστικούς για τους ηθικούς επενδυτές (IFAC, 2020). Επειδή πολλές εταιρείες αντιμετωπίζουν σκεπτικισμό από τα ενδιαφερόμενα μέρη τους σχετικά με τις περιβαλλοντικές τους επιδόσεις, η παροχή ακριβών και αξιόπιστων πληροφοριών θα βοηθήσει τις εταιρείες να ρυθμίσουν την εταιρική βιωσιμότητα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7ο

Μελέτη Περίπτωσης στην Ε.Ε.

7.1 Επιλογή και Περιγραφή της Μελέτης Περίπτωσης

Αυτή η μελέτη περίπτωσης επικεντρώνεται στη Unilever και τη Volkswagen, δύο εξέχουσες πολυεθνικές εταιρείες που δραστηριοποιούνται σε διαφορετικούς κλάδους: Οι τομείς που οργανώνουν καλύτερα τον ορισμό των ταχέως κινούμενων καταναλωτικών αγαθών και της αυτοκινητοβιομηχανίας είναι το Doing Business με σχεδόν %. Οι εταιρείες αυτές επιλέχθηκαν καθώς διαθέτουν διακριτές στρατηγικές για την περιβαλλοντική αποκάλυψη και τη χρήση εσωτερικού και εξωτερικού ελεγκτή σε συμμόρφωση με τις οδηγίες της ΕΕ. Αυτή η συμφωνία με τις περιβαλλοντικές πολιτικές της ΕΕ και ιδιαίτερα την Οδηγία για τη μη χρηματοοικονομική αναφορά 2014/95/ΕΕ και την πρόσφατα προτεινόμενη οδηγία για την υποβολή εκθέσεων για την εταιρική βιωσιμότητα προσφέρει μια πλούσια πηγή κατανόησης των κορυφαίων πρακτικών και των πιθανών περιορισμών στον περιβαλλοντικό έλεγχο.

Η στρατηγική διαχείριση της Unilever την προωθεί αυτήν τη στιγμή ως δεσμευμένη στο να είναι μια μάρκα βιώσιμης διαβίωσης, σε μεγάλο βαθμό λόγω του Unilever Sustainable Living Plan (USLP). Αυτό το πλαίσιο εστιάζει στην ενσωμάτωση της βιωσιμότητας στο επιχειρησιακό DNA της εταιρείας θέτοντας στόχους για τη διαχείριση του άνθρακα, τη χρήση του νερού και την ελαχιστοποίηση των απορριμμάτων. Ένας αριθμός ισχυρών ελέγχων εσωτερικού ελέγχου χρησιμεύει για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης όχι μόνο με τα πρότυπα του οργανισμού αλλά και με εκείνα της κανονιστικής φύσης.

Η περίπτωση της Volkswagen είναι αρκετά συγκεκριμένη, επειδή η εταιρεία εξακολουθεί να ανακάμπτει από το σκάνδαλο εκπομπών του 2015, γνωστό ως Dieselgate. Έκτοτε, η εταιρεία έχει επιτύχει βαθιές μεταμορφώσεις με τη βοήθεια αυξημένου ελέγχου που χρησιμεύει στην ανάκτηση της εμπιστοσύνης των ενδιαφερομένων και στην κάλυψη των περιβαλλοντικών απαιτήσεων της ΕΕ. Μετά το σκάνδαλο των εκπομπών, η Volkswagen έχει ξεκινήσει τη διεξαγωγή εξωτερικών ελέγχων και την ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών στις εκπομπές.

Η μελέτη περίπτωσης εντάσσεται σε αυτό το ευρύτερο πλαίσιο της πρωτοβουλίας της ΕΕ για βιωσιμότητα και διαφάνεια. Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Πράσινη

Συμφωνία, η ΕΕ έχει θέσει αυστηρά πρότυπα αποκάλυψης εταιρικού περιβάλλοντος. Αυτές οι απαιτήσεις εφαρμόζονται μέσω συστημάτων εσωτερικού και εξωτερικού ελέγχου, και ως εκ τούτου, εταιρείες όπως η Unilever και η Volkswagen είναι κατάλληλες για την ανάλυση της αποτελεσματικότητας αυτών των μέτρων.

7.2 Ανάλυση των Αποτελεσμάτων Εσωτερικού και Εξωτερικού Ελέγχου

Εσωτερικοί έλεγχοι της Unilever

Ως εκ τούτου, η Unilever χρησιμοποιεί επί του παρόντος ένα σύστημα εσωτερικού ελέγχου ευρείας κλίμακας με στόχο την επαλήθευση των περιβαλλοντικών στατιστικών που χρησιμοποιούνται εσωτερικά και τη συμμόρφωση με τη στρατηγική αειφορίας. Αυτά είναι ρουτίνα και καλύπτουν διάφορες πτυχές, συμπεριλαμβανομένης της εκπομπής αερίων του θερμοκηπίου, της χρήσης νερού και της διάθεσης αποβλήτων. Για παράδειγμα, η βιώσιμη χρήση των αποτελεσμάτων των ελέγχων το 2022 απέδειξε την ύπαρξη ενεργειακής αναποτελεσματικότητας στις εγκαταστάσεις της Unilever και η εταιρεία στράφηκε σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας που μείωσαν τις εκπομπές κατά 18% (Unilever, 2023).

Η εταιρεία χρησιμοποιεί επίσης μηχανισμούς όπως αυτόματα εργαλεία στη συλλογή δεδομένων για τη βελτίωση της ακρίβειας των ελέγχων της. Τέτοια εργαλεία επιτρέπουν την αξιολόγηση και την ταυτόχρονη παρακολούθηση της περιβαλλοντικής επίδοσης της οντότητας και λαμβάνουν άμεσες διορθωτικές ενέργειες όταν συμβαίνουν αποκλίσεις. Λόγω των υψηλών προτύπων εσωτερικής διαφάνειας όλα αυτά τα χρόνια, η Unilever έχει αποδείξει τη συμμόρφωσή της με τους κανονισμούς που ισχύουν εντός της εταιρείας.

Εσωτερικοί έλεγχοι της Volkswagen

Έτσι, οι στρατηγικές στον εσωτερικό έλεγχο στη Volkswagen άλλαξαν άρδην μετά το σκάνδαλο Dieselgate. Η εταιρεία έπρεπε να εφαρμόσει καλύτερα μέτρα για τον έλεγχο των εκπομπών για να επιτύχει πλήρως τον κανονισμό που έχει θέσει η Ε.Ε. Για παράδειγμα, η Volkswagen δημιούργησε μια κεντρική πλατφόρμα παρακολούθησης εκπομπών που συλλέγει δεδομένα από όλα τα εργοστάσια παραγωγής. Για παράδειγμα, ένας εσωτερικός έλεγχος που διενεργήθηκε το 2021 χρησιμοποίησε αυτό το σύστημα για να παρατηρήσει ότι ένα εργοστάσιο παραγωγής

στη Γερμανία ανέφερε προβλήματα. το ζήτημα αντιμετωπίστηκε άμεσα (Volkswagen, 2022).

Οι εσωτερικοί έλεγχοι, για παράδειγμα, υπογραμμίζουν επίσης τη συνεργασία με τους εργαζομένους ώστε να ενισχυθεί η περιβαλλοντική συνείδησή τους και η συμμόρφωσή τους με τα καθορισμένα πρότυπα. Τους πέντε μήνες του 2023 έως τον Αύγουστο, η Volkswagen πραγματοποίησε πάνω από πενήντα εργαστήρια στις διάφορες εγκαταστάσεις της για να ενημερώσει το προσωπικό σχετικά με τα μέτρα μείωσης των εκπομπών και τη συμμόρφωση. Αυτές οι ενέργειες δείχνουν ότι η εταιρεία συνέχισε να προσπαθεί για να αποφύγει ένα άλλο τέτοιο σφάλμα στο μέλλον και να δημιουργήσει μια κουλτούρα μεγαλύτερης ευθύνης.

Εξωτερικοί έλεγχοι της Unilever

Για να βελτιώσει τη διαφάνεια, τη σαφήνεια και την ακρίβεια των περιβαλλοντικών αναφορών της, η Unilever συνεργάζεται με ανεξάρτητες ελεγκτικές εταιρείες για να διασφαλίσει ότι οι αναφορές της ευθυγραμμίζονται με τις κατευθυντήριες γραμμές βέλτιστης πρακτικής, συμπεριλαμβανομένης της Global Reporting Initiative (GRI) ή της Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD). Οι ανεξάρτητοι ελεγκτές διενεργούν αξιολογήσεις της έκτασης των εκπομπών άνθρακα σε μια εταιρεία, της χρήσης του νερού και των τρόπων χειρισμού των αποβλήτων, ώστε να επιβεβαιώσουν ότι όλες οι αναφερόμενες πληροφορίες είναι ακριβείς και αξιόπιστες. Ένας έλεγχος που διενεργήθηκε το 2021 από την PricewaterhouseCOopers (PwC) επιβεβαίωσε την επιτυχία της Unilever στη μείωση των εκπομπών τρίτων κατά 25 τοις εκατό, επιβεβαιώνοντας τις αισιόδοξες προβλέψεις της στην εφοδιαστική αλυσίδα (PwC, 2021).

Οι εξωτερικοί έλεγχοι παρουσιάζουν επίσης στη Unilever ορισμένες προτάσεις για τη βελτίωση των αποτελεσμάτων της. Για παράδειγμα, οι ελεγκτές συνέστησαν την υιοθέτηση της κυκλικής οικονομίας στις συσκευασίες που η εταιρεία έχει ενσωματώσει το 2022 και επιτυγχάνει μείωση 10% στα πλαστικά απόβλητα (Unilever, 2023).

Εξωτερικοί έλεγχοι της Volkswagen

Ο έλεγχος ήταν κρίσιμος στη Volkswagen για την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης των ενδιαφερομένων και η αυτοκινητοβιομηχανία εξαρτήθηκε από εξωτερικούς

ελέγχους. Τόσο οι επίσημες νομικές αξιολογήσεις όσο και οι ετήσιοι προγραμματισμένοι έλεγχοι αξιολογούν τη συμμόρφωση του οργανισμού με τις οδηγίες της ΕΕ και τις εξελίξεις στον τομέα της βιωσιμότητας. Έλεγχος του 2022 της Volkswagen από την Ernst & Young (EY) έδειξε ότι η εταιρεία είχε μειώσει τις εκπομπές CO₂ του στόλου της κατά 30 % των ποσοστών που καταγράφηκαν το 2015 και πληρούσε τα πρότυπα της ΕΕ (EY, 2022).

Οι εξωτερικοί ελεγκτές σημείωσαν επίσης άλλους τομείς εστίασης ανάλογα με τις ανάγκες, όπως η αλυσίδα εφοδιασμού. Κατά συνέπεια, η Volkswagen ξεκίνησε τη χρήση ενός συστήματος παρακολούθησης blockchain το 2023 στην αλυσίδα εφοδιασμού της για να βελτιώσει την υπευθυνότητα των προμηθευτών της. Όχι μόνο επιβεβαίωσαν ορισμένους περιβαλλοντικούς ισχυρισμούς της Volkswagen, αλλά ενίσχυσαν επίσης τη βελτίωση της βιωσιμότητας.

7.3 Εκτίμηση της Περιβαλλοντικής Διαφάνειας

Η Unilever είναι εξαιρετική στις περιβαλλοντικές αποκαλύψεις και επίσης συμμετέχει στην τακτική πιστοποίηση των περιβαλλοντικών της εκθέσεων. Η εταιρεία παράγει εκθέσεις βιωσιμότητας κάθε χρόνο αυτές οι εκθέσεις δημοσιεύονται στο διαδίκτυο και περιέχουν γνωστοποιήσεις περιβαλλοντικών δεικτών. Αυτές οι εκθέσεις συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις της ΕΕ και περιέχουν πληροφορίες αποδεδειγμένες από εσωτερικούς και εξωτερικούς ελέγχους. Η διαφάνεια μπορεί να παρατηρηθεί στη Unilever σχετικά με τον ενημερωμένο έλεγχο βιωσιμότητας στον οποίο η εταιρεία εφαρμόζει τον διαδραστικό πίνακα εργαλείων που επιτρέπει στους ενδιαφερόμενους να αξιολογούν την προστιθέμενη αξία σε πραγματικό χρόνο (Unilever, 2023).

Ωστόσο, από τότε που η Dieselgate η Volkswagen προσπάθησε να μειώσει το επίπεδο διαφάνειας και έχει σημειώσει μεγάλη πρόοδο σε αυτό. Οι ετήσιες περιβαλλοντικές εκθέσεις που παρουσιάζονται είναι πλήρεις και περιέχουν πληροφορίες για τις εκπομπές, τους πόρους και τις πρακτικές βιωσιμότητας της επιχείρησης. Τέτοιες εκθέσεις επικυρώνονται επίσης από εξωτερικούς ελεγκτές και πληρούν τις απαιτήσεις των προτύπων της ΕΕ όπως το CSRD. Ωστόσο, εξακολουθούν να υπάρχουν ζητήματα και ένα από αυτά είναι το ζήτημα με την αξιοπιστία και τη συνέπεια των δεδομένων της εφοδιαστικής αλυσίδας και αυτό η εταιρεία εργάζεται μέσω της τεχνολογίας (Volkswagen, 2023).

Πράγματι, και οι δύο εταιρείες έχουν καλές διαφανείς αξίες, αλλά η Unilever έχει διαπιστωθεί ότι είναι πιο προηγμένη στην προληπτική αποκάλυψη των πληροφοριών και στην ενεργό συμμετοχή των ενδιαφερομένων της. Είναι θαυμάσιο το γεγονός ότι η Volkswagen βελτιώνεται, αλλά οι προηγούμενες δυσκολίες της εταιρείας δείχνουν πόσο απαραίτητη είναι η ακριβής και σωστή αναφορά.

7.4 Συμπεράσματα από τη Μελέτη Περίπτωσης

Ο ολοκληρωμένος εσωτερικός και εξωτερικός έλεγχος εμφανίζεται ως βασική προϋπόθεση για ισχυρό έλεγχο των περιβαλλοντικών πληροφοριών. Οι βασικοί ρόλοι περιλαμβάνουν ότι οι εσωτερικοί έλεγχοι χρησιμεύουν ως έλεγχος πρώτης γραμμής. Δηλαδή, οι οργανισμοί χρησιμοποιούν εσωτερικούς ελέγχους για να εντοπίσουν ανεπάρκειες και αποκλίσεις. Συνήθως, οι εσωτερικοί έλεγχοι θέτουν πρότυπα που μπορούν να χρησιμοποιήσουν οι εξωτερικοί έλεγχοι, δεδομένου ότι οι εσωτερικές διατάξεις είναι τεχνικές συλλογής δεδομένων, απαιτήσεις αναφοράς και κατανόηση των διαδικασιών συμμόρφωσης.

Η Unilever δείχνει πώς οι ολοκληρωμένοι έλεγχοι μπορούν να βοηθήσουν τους ενδιαφερόμενους φορείς της. Οι εσωτερικοί της έλεγχοι στοχεύουν στη βελτίωση των δραστηριοτήτων βιωσιμότητας της εταιρείας, για παράδειγμα, κατανάλωση νερού ή εκπομπές. Όλα αυτά τα αποτελέσματα επιβεβαιώνονται μέσω εξωτερικών ελέγχων για την προώθηση ενός ισχυρού βρόχου ανατροφοδότησης. Για παράδειγμα, κατά τη διάρκεια των οργανωτικών εσωτερικών ελέγχων το 2022, η Unilever αντιλήφθηκε ελλείψεις αυτοματισμού στο σύστημα διαχείρισης νερού με αποτέλεσμα σχεδόν σε πραγματικό χρόνο διορθώσεις που επαληθεύτηκαν από εξωτερικό έλεγχο που διενεργήθηκε από την PwC (PwC, 2022).

Όπως πολλές άλλες αυτοκινητοβιομηχανίες, η Volkswagen, ενώ διενεργούσε αρχικά εξωτερικούς ελέγχους μετά το σκάνδαλο Dieselgate, έχει πλέον τα τελευταία χρόνια ενσωματώσει εσωτερικούς ελέγχους στο σύστημα αναφορών της. Αυτή η ολοκλήρωση επέτρεψε στην εταιρεία να διαχειρίζεται προληπτικά προβληματικούς τομείς όπως η αναφορά εκπομπών στην αλυσίδα εφοδιασμού, η οποία είχε σημειωθεί ως προβληματική περιοχή από εξωτερικούς ελεγκτές. Έτσι, τα εσωτερικά αποτελέσματα που προσανατολίζονται με την εξωτερική επικύρωση παρουσιάζουν μια θετική πλευρά για τη Volkswagen με την έννοια ότι δεν οδηγεί μόνο σε ακριβέστερες αναφορές αλλά και καλύτερη διασφάλιση των ενδιαφερομένων.

Η συνοχή των ελέγχων συμβάλλει σε μια ολοκληρωμένη μέθοδο ελέγχου ελαχιστοποιώντας την πιθανότητα διαφοροποίησης και ενισχύοντας την εμπιστοσύνη των αποτελεσμάτων των περιβαλλοντικών πληροφοριών. Αυτή η προσέγγιση συμφωνεί με τον ισχυρισμό της Global Reporting Initiative (GRI) σημειώνοντας ότι τα εσωτερικά και εξωτερικά συστήματα διασφάλισης βιωσιμότητας διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη διασφάλιση ότι οι αναφορές είναι αληθείς και διαφανείς (GRI, 2021).

Οι οργανισμοί που περιορίζονται στη συμμόρφωση με τις οδηγίες της ΕΕ, όπως η CSRD, είναι επιτακτικοί για την περιβαλλοντική διαφάνεια και την εμπιστοσύνη των ενδιαφερομένων. Αυτοί οι κανονισμοί δίνουν επίσης στις εταιρείες μια κατευθυντήρια γραμμή σχετικά με τον τρόπο αναφοράς πληροφοριών ESG χρησιμοποιώντας παρόμοια μορφή σε όλους τους κλάδους, προκειμένου να επιτευχθεί η συγκρισιμότητα.

Αυτή η εργασία χρησιμοποιεί τη Unilever ως παράδειγμα για να δείξει πώς η κανονιστική συμμόρφωση επηρεάζεται θετικά από τη συμμόρφωση με την CSRD. Η εταιρεία διαθέτει μια σειρά εκθέσεων βιωσιμότητας που συμφωνούν με το πρωτόκολλο της ΕΕ για την αναφορά βιωσιμότητας, μαζί με γνωστοποιήσεις σχετικά με τις εκπομπές άνθρακα, την αποδοτικότητα των πόρων και τη διαχείριση αποβλήτων. Μια τέτοια ευθυγράμμιση όχι μόνο εγγυάται τη συμμόρφωση, αλλά καθιστά επίσης αξιόπιστες και αξιόπιστες τις αναφορές της Unilever προσελκύοντας ηθικούς επενδυτές και ενισχύει την εικόνα της επωνυμίας της (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2021).

Οι αλλαγές που υιοθέτησε η Volkswagen μετά το Dieselgate δείχνουν ότι οι κανόνες μπορούν επίσης να αποτελέσουν δύναμη αλλαγής. Η εφαρμογή της CSRD και άλλων οδηγιών της ΕΕ έχει εξασφαλίσει θετικές αλλαγές εντός της εταιρείας όσον αφορά τα πρότυπα αναφοράς της. Για παράδειγμα, η Έκθεση Αειφορίας του Ομίλου Volkswagen για το 2022, με τη διασφάλιση της ΕΥ, περιέγραψε τις μειώσεις των εκπομπών του στόλου μαζί με τη συμμόρφωση με τους στόχους της ΕΕ για την ουδετερότητα των εκπομπών άνθρακα (ΕΥ, 2022).

Η κανονιστική ευθυγράμμιση είναι η θεσμοθέτηση της συμμόρφωσης καθώς και η πηγή του ανταγωνιστικού όπλου. Αυτό το έγγραφο έχει επίσης αποδείξει ότι οι εταιρείες που τείνουν να ανταποκρίνονται στις αλλαγές στον κανονισμό της ΕΕ είναι πιθανό να διαχειριστούν τις μελλοντικές προσδοκίες των ενδιαφερομένων και τις

ρυθμιστικές ενέργειες σε σύγκριση με εταιρείες όπως η Unilever που αποκλίνουν από τη Volkswagen.

Οι πρακτικές επικοινωνίας που βασίζονται στην έγκαιρη και εθελοντική αποκάλυψη εκτενών περιβαλλοντικών πληροφοριών αποτελούν ένα από τα συστατικά στοιχεία της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης. Σε αντίθεση με την ορθόδοξη προσέγγιση προσανατολισμένη στη συμμόρφωση, αυτή παρουσιάζει μια εταιρική κουλτούρα που δίνει έμφαση στην ευθύνη και τη διαχείριση των ενδιαφερομένων.

Οι διαδραστικοί πίνακες αειφορίας είναι ένας από τους πολλούς τρόπους με τους οποίους οι εταιρείες μπορούν να υιοθετήσουν μια προληπτική προσέγγιση για την υποβολή αναφορών – η Unilever χρησιμοποιεί αυτήν την τεχνική για να ενημερώνει τους ενδιαφερόμενους σχετικά με το αποτύπωμα άνθρακα, τη χρήση νερού και τη μείωση των απορριμμάτων σε πραγματικό χρόνο. Αυτοί οι πίνακες ελέγχου μαζί με την ολοκληρωμένη ετήσια έκθεση επιτρέπουν στους ενδιαφερόμενους να παρακολουθούν και να ασκούν πίεση στην εταιρεία. Το 2021, η αναφορά της Unilever έλαβε κορυφαία βαθμολογία από το CDP ή το Carbon Disclosure Project που σηματοδοτεί καλή πρόοδο στην αποκάλυψή της (Unilever, 2022).

Και πάλι, πιο σταδιακή ήταν η υιοθέτηση από τη Volkswagen της προληπτικής αναφοράς μετά την Dieselgate. Όπου η εταιρεία έχει προχωρήσει πολύ στην υποβολή εκθέσεων σχετικά με τη βιωσιμότητα, εξακολουθούν να υπάρχουν ζητήματα στις αναφορές βιωσιμότητας σε πραγματικό χρόνο, ειδικά στο αποτύπωμα άνθρακα της αλυσίδας εφοδιασμού. Αλλά η επέκταση των συστημάτων παρακολούθησης μέσω εφαρμογής blockchain είναι ένα καλό παράδειγμα ότι η Volkswagen εργάζεται για να καλύψει αυτά τα κενά (Volkswagen, 2023).

Η επιχείρηση ή οι οργανισμοί που εφαρμόζουν τέτοιο σχέδιο δράσης είναι σε καλύτερη θέση για να ακολουθήσουν την ανησυχία που εκφράζει ο ενδιαφερόμενος, προωθώντας έτσι τη βιωσιμότητα σε αυτήν την εξαιρετικά ανταγωνιστική αγορά.

Αυτή η μελέτη συνιστά τη χρήση μιας καινοτόμου προσέγγισης στον περιβαλλοντικό έλεγχο, συνοδευόμενη από συστήματα blockchain και αυτοματοποιημένες τεχνολογίες παρακολούθησης για την αύξηση της αξιοπιστίας και της ταχύτητας της διαδικασίας. Αυτά τα εργαλεία διευκολύνουν την ταυτόχρονη συλλογή, ανάλυση και παρουσίαση δεδομένων και βοηθούν στην ενστάλαξη υψηλής αξιοπιστίας και ακρίβειας στα δεδομένα που αποκαλύπτονται.

Η Unilever, για παράδειγμα, ήταν στο προσκήνιο περισσότερο όταν πρόκειται για την υιοθέτηση της τεχνολογίας στις αναφορές βιωσιμότητας. Αυτός είναι ο λόγος για

τον οποίο, οι αισθητήρες που βασίζονται στο IoT βοηθούν στην παρακολούθηση των εκπομπών και των πόρων στα εργοστάσια παραγωγής σε πραγματικό χρόνο. Τα στοιχεία του 2023 έδειξαν ότι η εταιρεία είχε βελτιώσει την ακρίβεια των δεδομένων κατά 15% λόγω των τεχνολογιών που παίζουν, αποδεικνύοντας τις θετικές επιπτώσεις των τεχνολογιών στον εσωτερικό έλεγχο (Unilever, 2023).

Έτσι, η Volkswagen «συντονίζει την αναφορά της» με τη διαφάνεια της εφοδιαστικής αλυσίδας χρησιμοποιώντας τεχνολογία blockchain. Ξεκίνησε το 2023, παρέχει στην εταιρεία την ακριβή μέτρηση των εκπομπών σε όλη την αλυσίδα εφοδιασμού, κάτι που είναι ένα από τα ζητήματα για τα οποία ενδιαφέρονται οι σχετικοί ενδιαφερόμενοι (Volkswagen, 2023).

Ο έλεγχος δεν βελτιώνεται μόνο μέσω της υιοθέτησης τεχνολογίας, αλλά συμπληρώνει επίσης την προώθηση ψηφιακών λύσεων στη διαχείριση της βιωσιμότητας με γνώμονα την ΕΕ. Η χρήση της υψηλής τεχνολογίας στον έλεγχο δείχνει πώς η χρήση της τεχνολογίας διαδραματίζεται σε έναν οργανισμό προκειμένου να καλύψει και να ξεπεράσει τις νομικές απαιτήσεις και τις απαιτήσεις των μετόχων.

Οι εξωτερικοί έλεγχοι είναι χρήσιμοι για τη δημιουργία πληροφοριών απαραίτητων για τη βελτίωση της περιβαλλοντικής αναφοράς και απόδοσης. Αυτοί οι έλεγχοι ορίζουν προβληματικές ή λιγότερο αποτελεσματικές πρακτικές και παρέχουν συμβουλές που μπορεί να χρησιμοποιήσει μια εταιρεία για να βελτιώσει τις ελεγκτικές της πρακτικές.

Μια άλλη πτυχή στην οποία η Unilever λάμβανε πάντα θετική συνεργασία από τους εξωτερικούς ελεγκτές της είναι η αποτελεσματική ανατροφοδότηση που ενισχύει τη βελτίωση της απόδοσης. Για παράδειγμα, ο έλεγχος που κατατέθηκε το 2021 ώθησε για τη χρήση της κυκλικής οικονομίας στις συσκευασίες, η Unilever που προσυπέγραψε την αλλαγή, μείωσε τη χρήση πλαστικών κατά 10% σε ένα χρόνο (PwC, 2021). Αυτός ο κύκλος ελέγχου, ανατροφοδότησης και βελτίωσης είναι απόδειξη του δυναμικού χαρακτήρα της αναφοράς βιωσιμότητας.

Οι εξωτερικοί έλεγχοι στη Volkswagen οδήγησαν ομοίως σε διάφορες βελτιώσεις, όπως στη διαχείριση των εκροών. Αυτό αποκαλύφθηκε αφού σε έλεγχο eY το 2022 αποκάλυψε ότι υπήρχαν κάποιες ελλείψεις στην παρακολούθηση και τον εντοπισμό των επιπέδων εκπομπών του στόλου της εταιρείας, ως εκ τούτου, η ανάγκη να βρεθούν προηγμένοι τρόποι παρακολούθησης των εκπομπών του στόλου. Τέτοια

συστήματα όχι μόνο ενίσχυσαν την αξιοπιστία των αναφορών, αλλά συνέβαλαν επίσης στη συμμόρφωση με τα πρότυπα εκπομπών της ΕΕ (ΕΥ, 2022).

Αυτό γίνεται μέσω τακτικών εξωτερικών ελέγχων για τη διασφάλιση της περαιτέρω βελτίωσης ώστε να ανταποκρίνεται στις βελτιωμένες περιβαλλοντικές επιδόσεις. Η υιοθέτηση αυτής της στρατηγικής που βασίζεται στην ανατροφοδότηση σημαίνει ότι τέτοιες εταιρείες είναι πιο έτοιμες να ανταποκριθούν στις αλλαγές στη νομοθεσία και την κοινή γνώμη.

Η ανάλυση των περιπτώσιολογικών μελετών της Unilever και της Volkswagen καταδεικνύει την αξία των αποτελεσματικών ελεγκτικών διαδικασιών για την αύξηση του περιβαλλοντικού ανοίγματος. Οι επιτυχείς εσωτερικοί και εξωτερικοί έλεγχοι και η ευθυγράμμιση με τις οδηγίες της ΕΕ για τη βιώσιμη ανάπτυξη, τις προηγμένες τεχνολογίες και τη βιώσιμη κουλτούρα θα βελτιώσουν εκθετικά τις επιδόσεις βιωσιμότητας των εταιρειών.

Επιπλέον, η υπόθεση κάνει λόγο για το πώς η περιβαλλοντική διαφάνεια μπορεί να αποτελέσει σημαντικό παράγοντα σε σταθερές στρατηγικές κατευθύνσεις. Όταν οι πληροφορίες δημοσιεύονται και αποκαλύπτονται, δημιουργούν μια θετική εικόνα μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών, προσελκύουν ηθικούς επενδυτές και ενισχύουν τη φήμη του οργανισμού. Οι εταιρείες που ανταποκρίνονται στις αυξανόμενες προσδοκίες της ΕΕ για τους κλιματικούς στόχους όχι μόνο πληρούν τη νομική δέουσα επιμέλεια, αλλά αναλαμβάνουν επίσης δράση για τη δημιουργία ενός καλύτερου κόσμου.

Στην περίπτωση των εταιρειών, οι εμπειρίες της Unilever και της Volkswagen προσφέρουν ένα σχέδιο για τις εταιρείες που θέλουν να αξιοποιήσουν τα επίπεδα περιβαλλοντικής τους διαφάνειας. Υπό το φως αυτής της μελέτης περίπτωσης, οι οργανισμοί μπορούν να ακολουθήσουν τις στρατηγικές που εφαρμόζονται στο παρόν για την αύξηση της οργανωτικής ικανότητας όσον αφορά τη βιωσιμότητα και τη λογοδοσία που βασίζεται στο πράσινο όραμα της ΕΕ.

Συμπεράσματα και Συστάσεις

Η περιβαλλοντική διαφάνεια έχει καταστεί βασικό όχημα για την προσαρμογή της αλλαγής και της λογοδοσίας με τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Με βάση την τρέχουσα βιβλιογραφία και την εμπειρική ανάλυση, η παρούσα εργασία αποκαλύπτει τις ακόλουθες θεωρητικές

συνεισφορές σχετικά με την περιβαλλοντική διαφάνεια στην ΕΕ. Πρώτον, αποκαλύπτει ότι τα κράτη μέλη δεν συμμορφώνονται εξίσου με τα ρυθμιστικά πλαίσια, με αποτέλεσμα να υπάρχουν αρκετές διαφορές στις επιπτώσεις των περιβαλλοντικών πολιτικών. Ορισμένες χώρες έχουν θέσει σε εφαρμογή αυστηρές διαδικασίες για την παρακολούθηση και την αναφορά πληροφοριών σχετικά με τις περιβαλλοντικές τάσεις, άλλες όχι, είτε γιατί δεν μπορούν είτε δεν θα το κάνουν. Δεύτερον, η μελέτη αποκαλύπτει ότι οι υπάρχουσες δομές παρακολούθησης είναι ανεπαρκείς για να υποστηρίξουν την ενσωμάτωση της διαφάνειας στις περιβαλλοντικές πολιτικές. Τέλος, τεχνολογίες όπως το blockchain και η AI προσφέρουν δυναμικές δυνατότητες για την αύξηση του επιπέδου διαφάνειας, αλλά η χρήση τους είναι στην πραγματικότητα αρκετά χαμηλή λόγω του υψηλού κόστους υλοποίησης και της έλλειψης σχετικής γνώσης.

Η επιχειρηματική διαφάνεια σε περιβαλλοντικά ζητήματα δεν είναι, επομένως, απλώς ρυθμιστικός μηχανισμός, αλλά παράγοντας ανάπτυξης και εμπιστοσύνης. Τα συμπεράσματα που προέκυψαν σε αυτήν την έρευνα υποδηλώνουν ότι οι πολίτες και οι ενδιαφερόμενοι φορείς αναζητούν ολοκληρωμένες, πραγματικές και έγκαιρες περιβαλλοντικές πληροφορίες. Ωστόσο, η αναποτελεσματική και μεροληπτική εφαρμογή των μέτρων διαφάνειας στην ΕΕ αποδυναμώνει αυτές τις πρωτοβουλίες και αποδεικνύει την αναγκαιότητα σαφών και στοχευμένων στρατηγικών.

Η συνολική προσέγγιση της συντονισμένης νομοθεσίας των κρατών μελών είναι επιτακτική για τους σκοπούς της διατήρησης υψηλών προτύπων περιβαλλοντικής διαφάνειας. Ο Οργανισμός θα πρέπει να εναρμονίσει μια πολιτική και να έχει ή πολιτικές προς εφαρμογή από τα κράτη μέλη σε μια προσπάθεια να επιτευχθούν οι διατυπωμένοι και καθορισμένοι στόχοι διαφάνειας. Αυτή η εναρμόνιση θα εξαλείψει τις ανισότητες και την οικονομική ανισορροπία σύμφωνα με την οποία άλλη χώρα δεν θα βρίσκεται σε μειονεκτική θέση από την άλλη, ιδίως σε τομείς διασυνοριακής ρύπανσης, συμπεριλαμβανομένης της ρύπανσης του αέρα και των υδάτων. Τα ολοκληρωμένα πλαίσια θα βοηθήσουν επίσης τους ορισμούς και τη συμμόρφωση ευκολότερα για τους διεθνείς οργανισμούς, με δραστηριότητες σε περισσότερες από μία χώρες της ΕΕ, όσον αφορά τη χρήση των πόρων και τα περιβαλλοντικά πρότυπα.

Η ΕΕ θα πρέπει να αναπτύξει και να χρηματοδοτήσει εξαιρετικά ολοκληρωμένα ψηφιακά περιβάλλοντα που θα συλλέγουν/συντάσσουν και θα δημοσιεύουν περιβαλλοντικές πληροφορίες. Τέτοιες πλατφόρμες θα μπορούσαν να ενσωματώσουν την ανάλυση σε πραγματικό χρόνο τέτοιων δεδομένων για να βελτιώσουν τη

διαθεσιμότητά τους στους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής, τις επιχειρήσεις και το κοινό. Τα προαιρετικά στοιχεία περιέχουν λειτουργίες όπως πίνακες εργαλείων ανοιχτής πρόσβασης, εντυπωσιακούς και ελκυστικούς χάρτες και αναφορές με δυνατότητα λήψης για καλύτερη λειτουργία και εμφάνιση των δεδομένων. Για παράδειγμα, οι συστάσεις σχετικά με την προγνωστική ανάλυση και τα οπτικά εργαλεία που εμπλουτίζουν την απεικόνιση δεδομένων θα επιτρέψουν στα ενδιαφερόμενα μέρη να υιοθετήσουν ουσιαστικές ερμηνείες των τάσεων σχετικά με τις γνώσεις δεδομένων. Η δημιουργία ενιαίων βάσεων δεδομένων από τα συμβούλια θα επέτρεπε επίσης κάποια βασική βαθμονόμηση των ερευνητικών προγραμμάτων και συγκριτικές προσεγγίσεις στη χάραξη πολιτικής στην ψηφιακή εποχή.

Γι' αυτό είναι σημαντικό να αυξηθεί η ευαισθητοποίηση σχετικά με την ανάγκη εφαρμογής αποτελεσματικής περιβαλλοντικής διαφάνειας. Η ΕΕ και τα κράτη μέλη θα πρέπει να ξεκινήσουν τη δημιουργία ευαισθητοποίησης του κοινού και των οργανωτικών χρηστών. Αυτές οι εκστρατείες θα πρέπει τώρα να τολμήσουν να παρουσιάσουν τα πλεονεκτήματα της λειτουργίας υπό το ξεκάθαρο φως, όπως η καλύτερη λήψη αποφάσεων και η λογοδοσία. Επιπλέον, τα προγράμματα περιβαλλοντικής παιδείας που μπορεί να διδάσκονται στα σχολεία, καθώς και τα κοινοτικά εργαστήρια, μπορούν να βοηθήσουν τους πολίτες να απαιτήσουν και να χρησιμοποιήσουν σαφείς πληροφορίες, οι οποίες συχνά είναι λανθάνουσες. Επομένως, η ΕΕ πρέπει να διασφαλίσει ότι αυτές οι αξίες έχουν ενσταλάξει ευθύς εξαρχής, προκειμένου να διασφαλίσει ότι υπάρχει μια ενισχυμένη άποψη για τη διαφάνεια παντού.

Τα εργαλεία της νέας εποχής, όπως το blockchain και η Τεχνητή Νοημοσύνη, αποτελούν την καλύτερη ευκαιρία για τη βελτίωση της τρέχουσας διαφάνειας του περιβαλλοντισμού. Η τεχνολογία Blockchain μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη διατήρηση της ακεραιότητας των δεδομένων, ενώ οι περιβαλλοντικές πληροφορίες μπορούν να αναλυθούν χρησιμοποιώντας αλγόριθμο τεχνητής νοημοσύνης που μπορεί να προβλέψει κινδύνους. Η ΕΕ πρέπει να διαδώσει τη χρήση αυτών των τεχνολογιών και να προσφέρει οικονομικά κίνητρα σε οργανισμούς και επιχειρήσεις για να υιοθετήσουν αυτές τις τεχνολογίες, εκπαίδευση για τους εργαζόμενους και άλλη διαρθρωτική υποστήριξη. Για παράδειγμα, ο πειραματισμός του blockchain για την παρακολούθηση των πιστώσεων άνθρακα ή η χρήση της τεχνητής νοημοσύνης στην ανάλυση δεδομένων ποιότητας του αέρα μπορεί να καθορίσει πώς αυτές οι τεχνολογίες μπορούν να υιοθετηθούν σε μεγάλη κλίμακα. Αξίζει επίσης να σημειωθεί

ότι με την πάροδο των ετών, τα αποτελεσματικά πιλοτικά έργα γίνονται προγράμματα μεγάλης κλίμακας για τα μέλη των ενδιαφερόμενων κρατών.

Η αποτελεσματικότητα της παρακολούθησης των δεικτών διαφάνειας παίζει σημαντικό ρόλο στη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις τους. Θα πρέπει να βελτιωθεί ο τρόπος με τον οποίο η ΕΕ μπορεί να συλλέγει πληροφορίες και να αναφέρει την πρόοδο των κρατών μελών σχετικά με την εφαρμογή των περιβαλλοντικών πολιτικών. Αυτό μπορεί να απαιτεί τη δημιουργία μιας οργανωτικής μονάδας επιφορτισμένης με την παρακολούθηση και την άσκηση αξιολόγησης. Ο συνδυασμός τακτικού ελέγχου σε συνδυασμό με τη γνωστοποίηση στο κοινό μπορεί να ενισχύσει τη συμμόρφωση με τη μη συμμόρφωση με τον έλεγχο Turing. Επιπλέον, είναι επίσης σημαντικό μέσο ανταπόκρισης από τα ενδιαφερόμενα μέρη μέσω του οποίου θα ήταν δυνατή η διασφάλιση της δυναμικής ανάπτυξης συστημάτων παρακολούθησης που θα είναι αποτελεσματικά για τις σύγχρονες συνθήκες.

Ως εκ τούτου, υπάρχει ανάγκη για δημόσιους φορείς που εφαρμόζουν τέτοιες προσεγγίσεις να συνεργάζονται με ιδιώτες επιχειρηματίες για να ενισχύσουν την περιβαλλοντική διαφάνεια του σύγχρονου κόσμου. Η ΕΕ πρέπει να υποστηρίξει την προώθηση εταιρικών σχέσεων για τη χρήση της ικανότητας και της δημιουργικότητας του ιδιωτικού τομέα για τη θέσπιση και την επέκταση μέτρων διαφάνειας. Για παράδειγμα, οι βιομηχανίες όπως η τεχνολογία μπορούν να προσφέρουν πληροφορίες σε αρχιτεκτονικά γραφεία για τη δημιουργία διαδικτυακών εμπορικών εκθέσεων, ενώ άλλες βιομηχανίες μπορούν να χρησιμοποιήσουν ορισμένες από τις τεχνολογίες κατασκευής. Αυτές οι συνεργασίες μπορούν επίσης να περιλαμβάνουν ανταλλαγή γνώσεων, αλλά μπορούν επίσης να παρέχουν συνέργεια στους εμπλεκόμενους φορείς του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα.

Αυτή η μελέτη ξεδιπλώνει πολλές οδούς για μελλοντικές εργασίες στο πλαίσιο της περιβαλλοντικής διαφάνειας. Αυτή η έρευνα μπορεί να επεκταθεί περαιτέρω στο μέλλον εστιάζοντας σε συγκεκριμένους κλάδους, τεχνολογίες και κοινωνικοπολιτικά περιβάλλοντα, για να παρέχει περισσότερες πληροφορίες για τα τρέχοντα κενά.

Μελλοντικές μελέτες θα μπορούσαν να εξετάσουν τη χρήση της περιβαλλοντικής διαφάνειας σε συγκεκριμένες βιομηχανίες και τα αποτελέσματα που έχει. Με αυτόν τον τρόπο, τέτοιες μελέτες μπορούν να βοηθήσουν στον καθορισμό των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών κάθε τομέα και των αντίστοιχων αναγκών και προοπτικών. Για παράδειγμα, η εξέταση των προηγούμενων της διαφανούς επικοινωνίας του έργου

ανανεώσιμων πηγών ενέργειας μπορεί να προσφέρει πληροφορίες για το πώς η οικονομική ανάπτυξη και βιωσιμότητα μπορούν να επιτευχθούν βέλτιστα.

Μια συγκριτική μέθοδος θα μπορούσε να χρησιμεύσει για να γίνουν συγκρίσεις με τις υπόλοιπες χώρες μέλη της ΕΕ όσον αφορά την περιβαλλοντική διαφάνεια. Έτσι, είναι δυνατό να ανακαλύψουμε περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τη βασική δυναμική και τους κύριους κινδύνους που επηρεάζουν την επιτυχία και την ικανότητα να ξεπεραστούν οι υπάρχουσες προκλήσεις. Τέτοιες συγκρίσεις μπορούν επομένως να βοηθήσουν στην ανάπτυξη πολιτικών συμβουλών και στην υποστήριξη των διαδικασιών εξευρωπαϊσμού σε επίπεδο ΕΕ.

Βιβλιογραφία

- Berrone, P., Cruz, C., Gomez-Mejia, L. R., & Larraza-Kintana, M. (2010). Socioemotional wealth and corporate responses to institutional pressures: Do family-controlled firms pollute less? *Administrative Science Quarterly*, 55(1), 82-113.
- Eisenhardt, K. M. (1989). Agency theory: An assessment and review. *Academy of Management Review*, 14(1), 57-74.
- Fama, E. F., & Jensen, M. C. (1983). Separation of ownership and control. *Journal of Law and Economics*, 26(2), 301-325.
- Garriga, E., & Melé, D. (2004). Corporate social responsibility theories: Mapping the territory. *Journal of Business Ethics*, 53(1-2), 51-71.
- Hayes, A. F. (2013). *Introduction to mediation, moderation, and conditional process analysis: A regression-based approach*. Guilford Press.
- Jacoby, G., Liu, M., Wang, Y., Wu, Z., & Zhang, Y. (2019). Corporate governance, external control, and environmental transparency: An emerging markets perspective. *Journal of International Financial Markets, Institutions and Money*, 58, 269-283.
- Jensen, M. C., & Meckling, W. H. (1976). Theory of the firm: Managerial behavior, agency costs, and ownership structure. *Journal of Financial Economics*, 3(4), 305-360.
- Shleifer, A., & Vishny, R. W. (1997). A survey of corporate governance. *Journal of Finance*, 52(2), 737-783.
- Sun, N., Salama, A., Hussainey, K., & Habbash, M. (2010). Corporate environmental disclosure, corporate governance, and earnings management. *Management Audit Journal*, 25(7), 679-700.
- Baker, J., & Smith, A. (2020). The Role of Internal Audits in Enhancing Environmental Transparency. *Sustainability Journal*, 12(3), 245-257. Available online: <https://www.sustainabilityjournal.com>

COSO. (2017). Enterprise Risk Management: Integrating with Strategy and Performance. Available online: <https://www.coso.org>

European Commission. (2019). Non-Financial Reporting Directive (2014/95/EU). Available online: <https://ec.europa.eu>

GRI. (2021). Global Reporting Initiative: Sustainability Reporting Standards. Available online: <https://www.globalreporting.org>

International Organization for Standardization (ISO). (2015). *ISO 14001:2015 - Environmental management systems - Requirements with guidance for use*. Available online: <https://www.iso.org/standard/60857.html>

Siemens AG. (2023). Siemens Sustainability Report 2023: Strong progress towards ambitious sustainability targets. Available at: <https://assets.new.siemens.com>

Enel. (2023). Enel Sustainability Report 2023. Available at: <https://www.enel.com>

Davies, R. (2020). Environmental Auditing: A Comprehensive Guide for Corporate Sustainability. Routledge.

Deegan, C. (2021). Environmental Auditing and Accountability: New Perspectives on Corporate Sustainability. Cambridge University Press.

European Commission. (2020). Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD). Available at: https://ec.europa.eu/info/publications/proposal-corporate-sustainability-reporting-directive_en

IFAC. (2020). Environmental Auditing Practices for the Public and Private Sector. Available at: <https://www.ifac.org/knowledge-gateway/contributing-global-economy/discussion/environmental-social-and-governance>

Perry, J., & James, A. (2021). The Role of Internal Audits in Corporate Sustainability Reporting. *Journal of Environmental Auditing*, 13(2), 45-57. Available at: <https://www.jenv.auditing.com>

PWC. (2022). Environmental Auditing: Internal and External Approaches to Sustainability Reporting. Available at: <https://www.pwc.com/gx/en/services/sustainability.html>

KPMG. (2020). Collaborating for Environmental Reporting: How Internal and External Auditors Can Work Together. Available at: <https://home.kpmg/xx/en/home/services/advisory/risk-consulting/climate-change-sustainability-services.html>

Jones, J., & Slomovic, A. (2021). Sustainability Reporting and Environmental Audits: Trends and Best Practices. *Green Business Journal*, 29(3), 101-119.

[lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32014L0056](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32014L0056)

European Commission. (2021). Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD). Available at: https://ec.europa.eu/info/publications/proposal-corporate-sustainability-reporting-directive_en

European Court of Auditors. (2019). Annual Report 2019. Available at: <https://www.eca.europa.eu/en/Pages/AR2019.aspx>

European Environment Agency. (2020). The European Environment: State and Outlook 2020. Available at: <https://www.eea.europa.eu/soer-2020/synthesis>

ESMA. (2021). Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR). Available at: <https://www.esma.europa.eu>

EBA. (2021). Environmental and Climate Risk Management in the Banking Sector. Available at: <https://www.eba.europa.eu>

European Commission. (2021). Directive on Corporate Sustainability Reporting (CSRD). Retrieved from <https://ec.europa.eu>.

EY. (2022). Volkswagen Sustainability Audit Report 2022. Ernst & Young.

Global Reporting Initiative (GRI). (2021). Sustainability Reporting Standards. Retrieved from <https://www.globalreporting.org>.

PwC. (2021). Unilever Environmental Audit Report. PricewaterhouseCoopers.

Unilever. (2023). Sustainability Progress Report. Retrieved from <https://www.unilever.com>.

Volkswagen. (2022). Internal Audit Report on Emissions Monitoring. Volkswagen AG.

Volkswagen. (2023). Sustainability and Environmental Performance Report.
Retrieved from <https://www.volkswagen.com>.